

**PAVLOVIĆ INTERNATIONAL BANK A. D.
SLOBOMIR - BIJELJINA
Finansijski izvještaji
za godinu koja se završava
31. decembra 2013. godine i
Izvještaj nezavisnog revizora**

Banja Luka, april 2014. godine

SADRŽAJ**Strana**

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	3
BILANS USPJEHA	6
BILANS STANJA	7
IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU	8
BILANS TOKOVA GOTOVINE	9
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE	10-57

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Nadzornom odboru i akcionarima „Pavlović International Bank” a.d. Slobomir Bijeljina

Obavili smo reviziju priloženih finansijskih izvještaja Pavlović International Bank a.d. Slobomir Bijeljina (u daljem tekstu: „Banka”), koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembra 2013. godine i odgovarajući bilans uspjeha, izvještaj o promjenama na kapitalu i bilans tokova gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i napomene uz finansijske izvještaje.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje ovih finansijskih izvještaja u skladu sa računovodstvenim propisima Republike Srpske, propisima Agencije za bankarstvo Republike Srpske (u daljem tekstu: „ABRS”) koji regulišu finansijsko izvještavanje banaka, kao i za one interne kontrole koje rukovodstvo smatra neophodnim za sastavljanje finansijskih izvještaja koji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja, nastale usljed kriminalne radnje ili greške.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o priloženim finansijskim izvještajima na osnovu obavljene revizije. Reviziju smo obavili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi nalažu usaglašenost sa etičkim principima i da reviziju planiramo i obavimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja. Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i informacijama objelodanjenim u finansijskim izvještajima. Odabrani postupci su zasnovani na prosuđivanju revizora, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih grešaka sadržanih u finansijskim izvještajima, nastalih usljed kriminalne radnje ili greške. Prilikom procjene ovih rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za sastavljanje finansijskih izvještaja u cilju osmišljavanja najboljih mogućih revizorskih procedura, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema internih kontrola pravnog lica. Revizija takođe uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i vrednovanje značajnijih procjena koje je izvršilo rukovodstvo, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju solidnu osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Mišljenje

Po našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji prikazuju istinito i objektivno stanje imovine, kapitala i obaveza Pavlović International Bank a.d. Slobomir Bijeljina sa stanjem na dan 31. decembar 2013. godine, kao i rezultat poslovanja, tokova gotovine za godinu koja se završava na taj dan.

(nastavlja se)

Skretanje pažnje

Skrećemo pažnju na sljedeće:

- a) Kao što je objelodanjeno u napomeni broj 19, uz finansijske izvještaje, na bilansnoj poziciji obračunata kamata i ostala aktiva iskazan je iznos potraživanja za kamate, potraživanja za zgradu od Vlade Brčko Distrikta BiH, imovine stečene naplatom potraživanja i ostalih potraživanja.
 - Neto potraživanja za kamate na kredite plasirane komitentima sa stanjem na dan 31. decembra 2013. godine iznose 2.139 hiljada KM. Na osnovu raspoložive dokumentacije, analize primijenjene interne metodologije Banke zasnovane na zahtjevima Međunarodnog računovodstvenog standarda (MRS) 39 „Finansijski instrumenti: Priznavanje i mjerenje“ i analize kreditnog portfolia na bazi revizorskog uzorka nismo se mogli u cijelosti uvjeriti u objektivnu ispravku vrijednosti potraživanja za plasmane i kamate. Takođe, Banka je tokom poslovne 2013. godine priznala dio prihoda od kamata po plasmanima koji su klasifikovani kao nekvalitetna aktiva i za koje je izvršena ispravka vrijednosti.
 - Potraživanja za zgradu od Vlade Brčko Distrikta sa stanjem na dan 31. decembra 2013. godine u neto iznosu 745 hiljada KM. Navedena potraživanja po ovom osnovu su se u toku 2013. godine povećala za iznos od 100 hiljada KM po osnovu izgubljenog sudskog spora koji je protiv Banke vodila Privredna banka d.d. Sarajevo. Revizorskim postupcima se nismo mogli uvjeriti u prezentovanje povećanja potraživanja po ovom osnovu, što upućuje da su precijenjena potraživanja na 31.12.2013. godine, a podcijenjeni rashodi za 2013. godinu (100 hiljada KM).
 - Ostala potraživanja u KM sa stanjem na dan 31. decembra 2013. godine u iznosu od 1.391 hiljadu KM sadrže i potraživanja od zaposlenih Banke za krađu novca u iznosu od 105 hiljada KM. Za navedeno potraživanje Banka nije izvršila ispravku vrijednosti u cijelosti tako da su za iznos od 105 hiljada KM precijenjena potraživanja i podcijenjeni rashodi za iznos od 105 hiljada KM.
- b) Kao što je objelodanjeno u napomeni broj 23, uz finansijske izvještaje, Banka je u obavezi da izvrši obračun i evidentiranje rezerve za kreditne gubitke na osnovu Odluke o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikacija aktive banaka od strane Agencije za bankarstvo Republike Srpske (ABRS). Na osnovu izvršene revizije, nismo bili u mogućnosti da se uvjerimo u adekvatnost obračunatih i evidentiranih rezervi za kreditne gubitke zasnovane na navedenoj Odluci ABRS. Nadalje, uočen je veći broj kreditnih partija koje imaju kriterijum za nižu kategoriju, ali ih Banka na osnovu nerealnih subjektivnih činjenica, klasifikuje u više kategorije. Navedeno utiče na iznos nedostajućih rezervi kao odbitne stavke kapitala, a samim tim i na iznos ukupnog kapitala i posledično na niz pokazatelja povezanih sa ukupnim kapitalom koje Banka mora ispunjavati prema važećim propisima od strane ABRS.
- c) Kao što je objelodanjeno u napomeni broj 26 v), uz finansijske izvještaje, potencijalne obaveze po sudskim sporovima u kojima je Banka tužena strana, na dan 31. decembra 2013. godine iznose ukupno 2.507 hiljada KM, ne uključujući efekte potencijalnih zateznih kamata. Na dan 31. decembra 2013. godine, Banka je imala evidentirano rezervisanje za potencijalne gubitke po ovom osnovu u iznosu od 97 hiljada KM u skladu sa zahtjevima MRS 37 “Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina”. Rukovodstvo Banke smatra da navedeni sudski sporovi u kojima je Banka tužena strana neće imati negativnih efekata po Banku u narednim periodima.

(nastavlja se)

- d) Kao što je objelodanjeno u napomeni broj 28, Banka je u toku 2013. godine imala kontrolu od strane Poreske uprave Brčko distrikta. Dio iznosa dodatno utvrđene obaveze od 76 hiljada KM Banka nije evidentirala u poslovnim knjigama i na taj način podcijenila obaveze i precijenila rezultat ranijih godina za navedeni iznos. Prema obrazloženju odgovornog lica u Banci navedeni neevidentirani iznos će biti predmet usaglašavanja sa nadležnim poreskim organima.
- e) Prilikom provođenja revizorskih procedura nismo se uvjerali u pouzdanost funkcionisanja sistema automatizovanih kontrola i prenosa podataka, kao i zaštite podataka u pogledu naknadnih ispravki u skladu sa članom 6. stav 3) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 36/09 i 52/11).
- f) Kao što je objelodanjeno u napomeni broj 29, Banka na 31.12.2013. godine ima značajne plasmane prema grupi povezanih lica u odnosu na osnovni kapital i isti su povećani za 32,70% uz istovremeno smanjenje depozita povezanih lica za 36,12 % u odnosu na 31.12.2012. godine. Nadalje, rashodi zakupa prema povezanim pravnim licima su se u toku 2013. godine povećali za 23,76% u odnosu na 2012. godinu.

EF Revizor d. o. o.

Banja Luka, Gajeveva broj 12

Datum: 02.04.2014. godine

BILANS USPJEHA

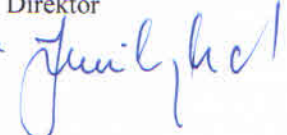
za godinu koja se završava 31. decembra 2013. godine
(u hiljadama KM)

Opis	31.12.2013. godine	31.12.2012. godine
Prihodi po osnovu kamata	14.443	11.397
Rashodi po osnovu kamata	-5.092	-3.535
Neto prihod na osnovu kamata	9.351	7.862
Prihodi po osnovu naknada i provizija	5.954	5.020
Rashodi po osnovu naknada i provizija	-509	-442
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	5.445	4.578
Ostali prihodi iz poslovanja	868	784
Ostali rashodi iz poslovanja	-13.473	-11.755
Kursne razlike, neto	324	538
Rezervisanja za potencijalne gubitke, neto	-1.656	-1.422
Dobitak iz poslovanja prije oporezivanja	859	585
Porez na dobit	-225	-215
Neto dobitak tekuće godine	634	371
Ostali ukupni rezultat - pozitivni efekti procjene vrijednosti nekretnina i opreme	4	0
Ukupan rezultat za obračunski period	638	371
Zarada po akciji		
Obična i razrijeđena zarada po akciji (KM)	0.0273	0.0202

Prezentovani finansijski izvještaji su usvojeni od strane rukovodstva Banke, dana 05. marta 2014. godine.

Potpisano u ime Pavlović International Banka a.d. Slobomir – Bijeljina:

Andrija Kulić
Direktor

32

Milanka Vasić
Direktor Sektora finansija,
računovodstva i izvještavanja

BILANS STANJA

na dan 31. decembra 2013. godine
(u hiljadama KM)

Opis	31.12.2013. godine	31.12.2012. godine
AKTIVA		
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke BiH	43.111	45.522
Sredstva kod drugih banaka	16.449	24.089
Kredit plasirani komitentima	168.726	125.941
Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju	3.853	83
Nekretnine, investicione nekretnine, oprema i nematerijalna ulaganja	15.314	15.640
Odložena poreska sredstva	47	47
Obračunata kamata i ostala aktiva	6.715	4.534
Ukupna aktiva	254.215	215.856
PASIVA		
Depoziti	205.270	173.546
Obaveze po kreditima	9.061	8.595
Ostale obaveze	4.437	3.650
Ostala rezervisanja	6	12
Ukupne obaveze	218.774	185.803
Kapital		
Akcijski kapital	23.375	18.375
Revalorizacione rezerve	5.759	6.008
Zakonske rezerve	1.639	1.616
Rezerve iz dobiti	2.701	0
Posebne rezerve za kreditne gubitke	1.329	3.470
Akumulirani dobitak	638	584
Ukupni kapital	35.441	30.053
Ukupna pasiva	254.215	215.856
Potencijalne i ugovorene obaveze	25.674	17.255

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU

za godinu koja se završava 31. decembra 2013. godine
(u hiljadama KM)

Opis	Akcijski kapital	Revalorizacione rezerve	Zakonske rezerve	Posebne rezerve za kreditne gubitke	Akumulirani dobitak/gubitak	Ukupno
Stanje na dan 31.12.2011. godine	18.375	6.448	1.616	3.126	344	29.909
Izdvajanje u posebne rezerve za kreditne gubitke (napomena 21)	0	0	0	0	0	0
Ponovo iskazano stanje na dan 31.12.2011. godine	18.375	6.448	1.616	3.126	344	29.909
Izdvajanje u posebne rezerve za kreditne gubitke (napomena 21)	0	0	0	344	-344	0
Efektii procjene vrijednosti nekretnina i opreme	0	0	0	0	0	0
Ukidanje revalorizacionih rezervi nekretnina i opreme	0	-440	0	0	213	-227
Neto dobitak tekuće godine	0	0	0	0	371	371
Stanje na dan 31.12.2012. godine	18.375	6.008	1.616	3.469	584	30.052
Povećanje osnovnog kapitala	5.000	0	0	0	0	5.000
Izdvajanje u posebne rezerve za kreditne gubitke (napomena 21)	0	0	23	560	-583	0
Efektii procjene vrijednosti nekretnina i opreme	0	0	0	0	0	0
Ukidanje revalorizacionih rezervi nekretnina i opreme	0	-249	0	0	4	-245
Neto dobitak tekuće godine	0	0	0	0	634	634
Stanje na dan 31.12.2013. godine	23.375	5.759	1.639	4.029	639	35.441

BILANS TOKOVA GOTOVINE

za godinu koja se završava 31. decembra 2013. godine
(u hiljadama KM)

Opis	31.12.2013. godine	31.12.2012. godine
Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti		
Prilivi od kamata, naknada i provizija po kreditima	18.962	16.125
Isplata kamata	-5.047	-3.691
Naplate po kreditima koji su ranije bili otpisani	237	490
Novčane isplate zaposlenima i dobavljačima	-13.487	-11.038
Primici i isplate po vanrednim stavkama	-689	-2.365
Novčane pozajmice i krediti dati klijentima i naplate istih	-39.189	-16.179
Depoziti klijenata	31.720	39.773
Plaćeni porez na dobit	0	-17
Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	-7.493	23.098
Novčani tokovi iz aktivnosti investiranja		
Kratkoročni plasman finansijskim institucijama	-4.000	0
Primici kamata	371	0
Primici dividendi	28	0
Kupovina nematerijalne aktive	-3.907	0
Kupovina materijalne aktive	53	962
Kupovina drugih ulaganja	-285	-1.075
Neto odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	-410	-168
Primici od izdavanja akcija	-8.150	-281
Novčani tokovi od finansijskih aktivnosti		
	5.000	
Neto primljene pozajmice	466	262
Neto novčana sredstva od finansijskih aktivnosti	5.466	262
Neto smanjenje/povećanje novčanih sredstava	-10.177	23.079
Novčana sredstva na početku godine	69.611	46.567
Efekti promjene deviznog kursa	126	-35
Novčana sredstva na kraju godine	59.560	69.611
Novčana sredstva se sastoje od slijedećih pozicija		
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke BiH	43.111	45.522
Sredstva kod drugih banaka	16.449	24.089
U k u p n o	59.560	69.611

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

za godinu koja se završava 31. decembra 2013. godine

1. OSNIVANJE I POSLOVNA POLITIKA BANKE

Pavlović International Bank a.d. Slobomir Bijeljina (u daljem tekstu: Banka) osnovana je kao akcionarsko društvo dana 6. marta 1999. godine od strane bračnog para Miroslave i Slobodana Pavlović. Osnivanje Banke je registrovano u Osnovnom sudu u Bijeljini rješenjem broj Fi - 260/01. od 2. aprila 2001. godine.

Na dan 30. septembra 2001. godine, izvršeno je pripajanje Pavlović International Bank a.d. Slobomir – Bijeljina Semberskoj banci a.d. Bijeljina. Banka posluje na osnovu rješenja Okružnog suda u Bijeljini Fi-894/2001 od 27. novembra 2001. godine. Agencija za bankarstvo Republike Srpske (u daljem tekstu: „ABRS”) je dala saglasnost za osnivanje Banke odlukama 05-1211-1/2001 i 05-1212-1/2001.

Na dan 1. novembra 2002. godine, Banka je izvršila pripajanje Privredne banke a.d. Brčko, što je ABRS odobrila nakon datuma pripajanja rješenjem broj 03-32-1623-1/02, od 31. decembra 2002. godine. Na osnovu pripajanja, osnovana je nova filijala Banke u Brčkom.

Na dan 1. aprila 2003. godine, Banka je izvršila pripajanje Privredne banke a.d. Doboju – u privremenoj upravi, što je takođe ABRS odobrila, nakon datuma pripajanja, svojim rješenjem broj 03-31-1622-6/2, od 27. maja 2003. godine. Na osnovu pripajanja, osnovana je nova filijala Banke u Doboju.

Banka je registrovana u Republici Srpskoj za obavljanje platnog prometa i kreditnih i depozitnih poslova u zemlji i inostranstvu, i u skladu sa propisima Republike Srpske dužna je da posluje na principima likvidnosti, solventnosti i rentabilnosti.

Na dan 31. decembra 2013. godine, Banka se sastojala od centrale u Bijeljini i šest filijala u: Bijeljini, Brčkom, Doboju, Banjoj Luci, Zvorniku i Istočnom Sarajevu, sa ukupno 15 ekspozitura, 11 agencija i 9 šaltera. Na dan 31. decembra 2013. godine, Banka je imala 258 zaposlenih radnika (2012. godine – 240 zaposlenih radnika).

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD

2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja

Finansijski izvještaji Banke su pripremljeni u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Republici Srpskoj.

Finansijski izvještaji su sastavljeni po načelu nabavne vrijednosti, osim za revalorizaciju određenih finansijskih instrumenata, nekretnina i opreme koji su vrednovani po fer vrijednosti, kao što je objašnjeno kasnije u računovodstvenim politikama.

Priloženi finansijski izvještaji sastavljeni su uz primjenu Međunarodnih računovodstvenih standarda (MRS), odnosno Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja (MSFI), koji su bili u primjeni na dan 1. januara 2009. godine i na njima zasnovanim propisima o računovodstvu Republike Srpske. Naime, na osnovu odredbi važećeg Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 36/09), sva pravna lica sa sjedištem u Republici Srpskoj su u obavezi da u potpunosti primjenjuju MRS, odnosno MSFI, kao i Međunarodne standarde revizije (ISA), Kodeks etike za profesionalne računovođe, kao i prateća uputstva, objašnjenja i smjernice koje donosi Odbor za međunarodne računovodstvene standarde (MRSB) i sva prateća uputstva, objašnjenja i smjernice koje donosi Međunarodna federacija računovođa (IFAC), na finansijske izvještaje za periode koji počinju 1. januara 2010. godine ili kasnije.

Propisi, standardi i tumačenja na snazi u tekućem periodu

Pored navedenog, dana 15. jula 2010. godine Upravni odbor Saveza računovođa i revizora Republike Srpske („Savez RRRS“) je donio „Odluku o početku obavezne primjene izdanja MRS/MSFI (objavljenih do 1. januara 2009. godine)“, a na osnovu „Odluke o ovlaštenjima za prevod i objavljivanje“ nadležne Komisije za računovodstvo i reviziju Bosne i Hercegovine od 10. marta 2006. godine („Službeni glasnik BiH“ broj 81/06), kojom se takva ovlaštenja daju Savezu RRRS.

Navedeno izdanje MRS/MSFI je odobreno od strane Fondacije odbora za Međunarodne računovodstvene standarde kao zvanični prevod na srpski jezik za Bosnu i Hercegovinu (Republiku Srpsku), Srbiju i Crnu Goru. Prema navedenoj Odluci MRS/MSFI objavljeni do 1. januara 2009. godine obavezno se primjenjuju na finansijske izvještaje sačinjene i prezentovane u Republici Srpskoj za obračunske periode koji počinju 1. januara 2010. godine ili kasnije.

Rukovodstvo Banke analizira promjene u važećim standardima i tumačenjima, kao i novousvojene standarde i tumačenja izdata nakon 1. januara 2009. godine, i nakon ustanovljavanja standarda i tumačenja koji su relevantni za Banku, ima namjeru da iste primijeni u sastavljanju finansijskih izvještaja nakon što oni budu zvanično prevedeni i objavljeni u Republici Srpskoj.

Iznosi u finansijskim izvještajima u prilogu su izraženi u hiljadama konvertibilnih marka (u hiljadama KM).

Konvertibilna marka predstavlja zvaničnu izvještajnu valutu u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini.

Banka je prilikom sastavljanja izvještaja o tokovima gotovine za poslovnu 2013. godinu koristila direktni metod izvještavanja o tokovima gotovine.

Banka je u sastavljanju ovih finansijskih izvještaja primjenjivala računovodstvene politike obrazložene u napomeni 3 uz finansijske izvještaje, koje su zasnovane na računovodstvenim i poreskim propisima Republike Srpske.

2.2. Objavljeni standardi i tumačenja na snazi u tekućem periodu

Na dan objavljivanja ovih finansijskih izvještaja, dole navedeni standardi i izmjene standarda su bili izdati od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, a sljedeća tumačenja bila su objavljena od strane Komiteta za tumačenje međunarodnog finansijskog izvještavanja, za godišnje periode koji počinju na dan 1. januara 2013. godine:

- IFRS 10 „Konsolidovani finansijski izvještaji“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2013. godine).
- IFRS 11 „Zajednički aranžmani“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2013. godine).
- IFRS 12 „Objelodanjivanja o učešću u drugim pravnim licima“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2013. godine).
- IFRS 13 „Odmjeravanje fer vrijednosti“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2013. godine).
- IAS 27 (revidiran 2011. godine) „Pojedinačni finansijski izvještaji“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2013. godine).
- IAS 28 (revidiran 2011. godine) „Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2013. godine).
- Izmjene IFRS 1 „prva primjena IFRS“ (Državni krediti) (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2013. godine).
- Izmjene IFRS 7 „Finansijski instrumenti: Objelodanjivanja“- Prebijanje finansijske imovine i finansijskih obaveza (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2013. godine).
- Izmjene IFRS 10 „Konsolidovani finansijski izvještaji“, IFRS 11 „Zajednički aranžmani“, IFRS 12 „Objelodanjivanja o učešću u drugim pravnim licima“- Uputstvo o tranziciji (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2013. godine).
- Izmjene IAS 1 „Prezentacija finansijskih izvještaja“- Prezentacija stvaki ostalog ukupnog rezultata (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2012. godine).
- Izmjene IAS 19 „Beneficije zaposlenih“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2013. godine).
- Izmjene raznih standarda „Unapređenja IFRS 2012.“ koji su rezultat godišnjeg unapređenja IFRS objavljeni 17. maja 2012. godine (IFRS 1, IAS 1, IAS 16, IAS 32, IAS 34) u cilju otklanjanja neusaglašenosti i usaglašavanja teksta (izmjene bi trebale da se primijene za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2013. godine).
- IFRIC 20 „Troškovi otkrivke u proizvodnoj fazi površinskih rudnika“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2013. godine).

Usvajanje ovih izmjena postojećih standarda nije imalo za rezultat značajnije promjene računovodstvenih politika Banke.

2.3. Objavljeni standardi i tumačenja koji još uvijek nisu u primjeni

Na dan izdavanja ovih finansijskih izvještaja sljedeći standardi, njihove dopune i tumačenja bili su objavljeni, ali nisu još uvijek u primjeni:

- IFRS 9 „Finansijski instrumenti” i naknadni amandmani (datum primjene nije određen).
- Izmjene IFRS 9 „Finansijski instrumenti” i IFRS 7 „Finansijski instrumenti: Objelodanjivanja”- Obavezni datum primjene IFRS 9 i objelodanjivanja prelaska (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2015. godine).
- Izmjene IFRS 10, IFRS 12, IAS 27- izuzeća od konsolidacije zavisnih lica u skladu sa IFRS 10 „Konsolidovani finansijski izvještaji” (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2014. godine).
- Izmjene IAS 32 „Finansijski instrumenti: Prezentacija” – Prebijanje finansijske imovine i finansijskih obaveza (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2014. godine).
- Izmjene IAS 36 „Obezvredjenje sredstava”- Objelodanjivanje nadoknativog iznosa za nefinansijsku imovinu (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2014. godine).
- Izmjene IAS 39 „Finansijski instrumenti: Priznavanje i odmjeravanje- zamjena derivata i nastavak računovodstva hedžinga” (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2014. godine).
- Izmjene raznih standarda „Unapređenje IFRS (2010.-2012.)” koji su rezultat godišnjeg unapređenja IFRS (IFRS 2, IFRS 3, IFRS 8, IFRS 13, IAS 16, IAS 24, IAS 38), sa ciljem otklanjanja neusaglašenosti i usaglašavanja teksta (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2014. godine).
- Izmjene raznih standarda „Unapređenja IFRS (2011.-2013.)” koji su rezultat godišnjeg unapređenja IFRS (IFRS 1, IFRS 2, IFRS 3, IFRS 13, IAS 40) sa ciljem otklanjanja neusaglašenosti i usaglašavanja teksta na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2014. godine).
- IFRIC 21 „Dažbine” na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2014. godine).

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Banka svoje računovodstvene politike nije u potpunosti uskladila sa zahtjevima MRS/MSFI.

3.1. Prihodi i rashodi

Prihodi i rashodi po osnovu kamata, ostali prihodi i ostali rashodi poslovanja se knjiže po načelu uzročnosti prihoda i rashoda. Prihodi po osnovu naknada za bankarske usluge, osim naknade po osnovu odobravanja kredita, se utvrđuju u trenutku dospijeca za naplatu, odnosno kada su ostvareni.

Naknade za odobravanje kredita se razgraničavaju i ravnomjerno amortizuju u toku trajanja otplate kredita, što je po mišljenju rukovodstva Banke približno metodu efektivne kamatne stope. U skladu sa lokalnim propisima, prihodi od naknada po kreditima prikazuju se kao dio prihoda po osnovu naknada i provizija, a ne kao prihod po osnovu efektivne kamatne stope u skladu sa MRS 18 „Prihodi“ i MRS 39 „Finansijski instrumenti: Priznavanje i mjerenje“.

3.2. Preračunavanje deviznih iznosa

Poslovne promjene nastale u stranoj valuti su preračunate u KM po zvaničnom kursu koji je važio na dan poslovne promjene. Sredstva i obaveze iskazane u stranoj valuti na dan bilansa stanja, preračunati su u KM po zvaničnom kursu koji je važio na taj dan. Potencijalne obaveze u stranoj valuti preračunate su u KM po zvaničnom kursu na dan bilansa stanja. Kursne razlike, nastale kao rezultat preračunavanja, knjižene su u korist prihoda ili na teret rashoda.

3.3. Nekretnine i oprema

Nekretnine i oprema su inicijalno iskazani po nabavnoj vrijednosti i umanjeni za ispravku vrijednosti i ukupne eventualne akumulirane gubitke zbog umanjenja vrijednosti. Navedenu nabavnu vrijednost čini vrijednost po fakturi dobavljača uključujući carine, poreze koji se ne mogu refundirati i sve druge troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti. Nabavna vrijednost umanjena je za sve primljene popuste i/ili rabate.

Pod nekretninama i opremom smatraju se ona sredstva čiji je očekivani korisni vijek upotrebe duži od jedne godine.

Dobici ili gubici koji se javljaju prilikom rashodovanja ili prodaje nekretnina i opreme, iskazuju se u bilansu uspjeha kao dio ostalih poslovnih prihoda ili ostalih poslovnih rashoda.

Adaptacije, obnavljanja i popravke koje produžavaju vijek korištenja sredstva, uvećavaju vrijednost nekretnina i opreme. Opravke i održavanja se knjiže na teret tekućeg obračunskog perioda i prikazuju kao troškovi poslovanja.

3.4. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja se iskazuju po nabavnoj vrijednosti, umanjenoj za ispravku vrijednosti i eventualne gubitke. Nematerijalna ulaganja obuhvataju softvere i licence. Amortizacija nematerijalnih ulaganja se obračunava ravnomjerno na nabavnu vrijednost, po stopi od 20%.

3.5. Investicione nekretnine

Investicione nekretnine Banke čine građevinski objekti koje Banka izdaje u zakup ili ih ne koristi u svoje poslovne svrhe, i koji su vrednovani po nabavnoj vrijednosti, umanjenoj za ispravku vrijednosti i eventualne gubitke, u skladu sa MRS 40 „Investicione nekretnine“.

Banka je izvršila inicijalno priznavanje investicionih nekretnina po prvi put na dan 31. decembra 2011. godine.

3.6. Amortizacija

Amortizacija nekretnina, opreme i investicionih nekretnina se ravnomjerno obračunava na nabavnu ili procijenjenu vrijednost, primjenom sljedećih stopa amortizacije, s ciljem da se sredstva u potpunosti otpišu u toku njihovog korisnog vijeka trajanja:

Opis	Vijek trajanja (godina)	Stopa (%)
Građevinski objekti	61-77	1,3%-1,65%
Investicione nekretnine	61-69	1,45%-1,65%
Kompjuterska oprema	5	20%
Namještaj i ostala oprema	5-14	7%-20%
Vozila	6	15,50%
Nematerijalna ulaganja	5	20%

3.7. Krediti plasirani komitentima

Kreditni su iskazani u bilansu stanja u visini odobrenih plasmana, umanjениh za otplaćenu glavnice, kao i za ispravku vrijednosti koja je zasnovana na procjeni konkretno identifikovanih rizika za pojedine plasmane i rizike za koje iskustvo pokazuje da su sadržani u kreditnom portfoliju. U procjeni navedenih rizika rukovodstvo Banke primjenjuje metodologiju koja je zasnovana na primjeni MRS 39 "Finansijski instrumenti: Priznavanje i mjerenje".

Za svrhe određivanja amortizovane vrijednosti, odnosno poštene vrijednosti u skladu sa odredbama MRS 39, "Finansijski instrumenti: Priznavanje i mjerenje", koriste se ugovorena efektivna kamatna stopa, koja neto sadašnju vrijednost budućih gotovinskih tokova svodi na nominalnu vrijednost odobrenog kredita, umanjеноg za izvršene otplate glavnice.

3.8. Ispravka vrijednosti nenaplativih potraživanja i rezervisanja

U toku 2011. godine Banka je počela da primjenjuje Pravila o procjenjivanju i priznavanju kredita, potraživanja i rezervisanja kojima se utvrđuju kriterijumi za procjenjivanje i priznavanje kredita, potraživanja i rezervisanja pravnim i fizičkim licima, u skladu sa internom metodologijom Banke.

Banka vrši pregled kreditnog portfolia i u cilju ispravke vrijednosti i rezervisanja na kvartalnom nivou. Kod utvrđivanja da li gubitke po osnovu obezvređivanja plasmana treba priznati u bilansu uspjeha, Banka procjenjuje da li postoje dokazi koji ukazuju na postojanje mjerljivog smanjenja procijenjenih budućih tokova gotovine na portfoliju, prije nego što je takve gubitke moguće identifikovati na nivou pojedinačnog plasmana. Informacije koje mogu ukazati na gubitke po osnovu plasmana uključuju: neredovnost i kašnjenje u izmirivanju obaveza, tržišne i ekonomske uslove na lokalnom nivou koji uslovljavaju kašnjenje u izmirivanju obaveza i slično. Procjene menadžmenta o obezvređenju finansijskih plasmana u portfoliju Banke putem procjene budućih tokova gotovine se baziraju na stvarnim gubicima iz prošlosti, koji su realizovani na finansijskim sredstvima sa sličnim uzrocima obezvređenja.

Metodologija i pretpostavke od kojih se polazi pri definisanju iznosa i perioda priliva gotovine po osnovu plasmana su predmet redovne provjere u cilju svodenja na minimum razlike između procijenjenih gubitaka i stvarnih gubitaka. Iznos očekivanih priliva po kreditu se procjenjuje na osnovu dokaza o planiranim prihodima dužnika, analizom broja dana kašnjenja naplate određenog potraživanja od dužnika, utvrđuje se sagledavanjem svih relevantnih dokaza o vremenu realizacije planiranih prihoda dužnika, kao i iskustvenih podataka o kašnjenju u plaćanju tog dužnika.

3.9. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Za potrebe prikazivanja bilansa tokova gotovine, pod gotovinskim ekvivalentima se podrazumijevaju novčana sredstva, sredstva kod Centralne banke i sredstva na deviznim računima kod domaćih i inostranih banaka i ostali depoziti sa dospeljećem manjim od tri mjeseca od datuma plasiranja.

3.10. Porezi i doprinosi

Tekući porez na dobit

Tekući porez na dobit predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit. Tekući porez na dobit predstavlja iznos koji se obračunava primjenom propisane poreske stope od 10% na osnovicu utvrđenu poreskim bilansom, koju predstavlja iznos dobitka prije oporezivanja po odbitku efekata usklađivanja prihoda i rashoda, a u skladu sa poreskim propisima Republike Srpske.

Takve izmjene uglavnom se odnose na sljedeće: dodavanje troškova koji ne predstavljaju odbitne stavke, dodavanje troškova za potencijalne gubitke koji prelaze 20% usaglašene poreske osnovice.

Odloženi porez na dobit

Odloženi porez na dobit se obračunava korišćenjem metode utvrđivanja obaveza prema bilansu stanja, za privremene razlike proizašle iz razlike između poreske osnove potraživanja i obaveza u bilansu stanja i njihove knjigovodstvene vrijednosti. Važeće poreske stope na dan bilansa stanja ili poreske stope koje su nakon tog dana stupile na snagu, koriste se za utvrđivanje razgraničenog iznosa poreza na dobitak. Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska potraživanja se priznaju za sve odbitne privremene razlike i efekte poreskih gubitaka i poreskih kredita, koji se mogu prenositi u naredne fiskalne periode, do stepena do kojeg će vjerovatno postojati oporezivi dobitak od kojeg se prenijeti poreski gubitak i krediti mogu umanjiti.

Direktni porezi i doprinosi

Direktni porezi i doprinosi uključuju doprinose koji padaju na teret poslodavca, porez na imovinu i različite vrste drugih poreza i doprinosa uključenih u okviru ostalih rashoda iz poslovanja.

3.11. Beneficije zaposlenima

U skladu sa domaćim propisima, Banka je obavezna da uplaćuje doprinose državnim fondovima za socijalnu zaštitu i penziono osiguranje koji se obračunavaju primjenom specifičnih, zakonom propisanih stopa. Pomenute obaveze uključuju plaćanje poreza i doprinosa u ime zaposlenih, u iznosu obračunatom u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima. Banka je takođe u obavezi da dio poreza i doprinosa iz bruto plata zaposlenih, u ime zaposlenih uplati na račun javnih fondova. Ovi doprinosi knjiže se na teret troškova u periodu na koji se odnose.

U skladu sa zahtjevima MRS 19 "Naknade zaposlenima", Banka vrši aktuarski obračun rezervisanja kako bi se utvrdila sadašnja vrijednost akumuliranih prava zaposlenih za otpremnine. Banka je obavezna da zaposlenima, pri odlasku u penziju isplati otpremnine u visini tri mjesečne plate ostvarene od strane zaposlenog, koje pri tom ne mogu biti manje od tri prosječne mjesečne plate Banke.

Prilikom obračuna navedene sadašnje vrijednosti akumuliranih prava zaposlenih na otpremnine i jubilarne nagrade ovlašćeni aktuar je koristio sljedeće pretpostavke: diskontna stopa od 1,00% do 4,00% godišnje, projektovani rast zarada 6,5% godišnje, godine radnog staža za odlazak u penziju – 40 godina za muškarce i 35 godina za žene, projektovana fluktuacija zaposlenih na osnovu podataka o istorijskom kretanju zaposlenih u prethodnom periodu, zvanično objavljene stope mortaliteta iz okruženja, kao i ostali uslovi neophodni za ostvarivanje prava na otpremninu i jubilarnu nagradu. Po mišljenju rukovodstva Banke, iznosi u finansijskim izvještajima odražavaju realnu vrijednost koja je u datim okolnostima najvjerodostojnija i najkorisnija za potrebe izvještavanja.

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE

Prezentacija finansijskih izvještaja zahtijeva od rukovodstva korišćenje najboljih mogućih procjena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na prezentovane vrijednosti sredstava i obaveza i objelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, a budući stvarni rezultati mogu da se razlikuju od procijenjenih iznosa.

Procjene i pretpostavke se stalno preispituju. Izmjene knjigovodstvenih procjena priznaju se u periodu izmjene ukoliko se odnose samo na taj period ili u periodu izmjene u budućim periodima ukoliko izmjena utiče na tekući i buduće periode.

Osnovne pretpostavke koje se odnose na buduće događaje i ostale značajne izvore neizvjesnosti pri davanju procjene na dan izvještaja o finansijskom položaju – bilansa stanja, koja nose rizik sa mogućim ishodom u materijalno značajnim korekcijama sadašnje vrijednosti sredstava i obaveza u narednoj finansijskoj godini predstavljene su u narednom tekstu:

Procijenjeni korisni vijek nekretnina, opreme i nematerijalnih ulaganja

Određivanje korisnog vijeka nekretnina, opreme i nematerijalnih ulaganja je zasnovano na istorijskom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i predviđenim tehnološkim napretkom i promjenama ekonomskih i industrijskih faktora. Adekvatnost procijenjenog preostalog korisnog vijeka nekretnina, opreme i nematerijalnih ulaganja se analizira godišnje ili gdje god postoji indicija o značajnim promjenama određenih pretpostavki.

Obezvredenje vrijednosti sredstava

Na dan bilansa stanja rukovodstvo Banke analizira vrijednosti sredstava prikazanih u finansijskim izvještajima. Ukoliko postoji indicija da za neko sredstvo postoji obezvredenje, nadoknadi iznos tog sredstva se procjenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvredjenja. Ukoliko je nadoknadi iznos nekog sredstva procijenjen kao niži od vrijednosti iskazane u finansijskim izvještajima, vrijednost sredstva iskazanog u finansijskim izvještajima se smanjuje do svoje nadoknadiive vrijednosti.

Ispravka vrijednosti potraživanja

Ispravka vrijednosti za sumnjiva i sporna potraživanja je obračunata, na osnovu procijenjenih gubitaka usljed nemogućnosti komitenata da ispune svoje obaveze prema Banci. Banka vrši obračun obezvredjenja svojih potraživanja u skladu sa internom metodologijom koja je usaglašena sa zahtjevima MRS 39 „Finansijski instrumenti: Priznavanje i mjerenje“ i MRS 37 „Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina“, kao i propisima Agencije za bankarstvo Republike Srpske. Rukovodstvo Banke vjeruje da nije potrebna dodatna ispravka vrijednosti potraživanja, izuzev rezervisanja već prikazanih u finansijskim izvještajima.

Pravična (fer) vrijednost

Poslovna politika Banke je da objelodani informacije o pravičnoj vrijednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se pravična vrijednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrijednosti. U Republici Srpskoj ne postoji dovoljno tržišnog iskustva, kao ni stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje potraživanja i ostale finansijske aktive i pasive, pošto zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, pravičnu vrijednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta. Rukovodstvo Banke vrši procjenu rizika i, u slučajevima kada se ocijeni da vrijednost po kojoj se imovina vodi u poslovnim knjigama neće biti realizovana, vrši ispravku vrijednosti. Po mišljenju rukovodstva Banke, iznosi u ovim finansijskim izvještajima odražavaju vrijednost koja je, u datim okolnostima, najvjerodostojnija i najkorisnija za potrebe izvještavanja.

5. PRIHODI PO OSNOVU KAMATA

(u hiljadama konvertibilnih maraka)

Opis	2013. godina	2012. godina
Prihodi od kamata od preduzeća	9.146	7.371
Prihodi od kamata od stanovništva	4.978	3.885
Sredstva kod Centralne banke BiH	9	12
Sredstva kod drugih banaka	110	127
Kamate po osnovu HOV	198	
Ostali prihodi od kamata i slični prihodi	2	2
U k u p n o	14.443	11.397

6. RASHODI PO OSNOVU KAMATA

(u hiljadama konvertibilnih maraka)

Opis	2013. godina	2012. godina
Rashodi kamata na depozite u stranoj valuti	2.429	1.626
Rashodi kamata na depozite u KM	1.128	850
Rashodi kamata na depozite sa ugovorenom zaštitom od rizika	1.509	1.059
Rashodi po osnovu HOV	26	0
U k u p n o	5.092	3.535

7. PRIHODI PO OSNOVU NAKNADA I PROVIZIJA

(u hiljadama konvertibilnih maraka)

Opis	2013. godina	2012. godina
Naknade za bankarske usluge u KM	4.341	3.787
Naknade za bankarske usluge - devizno	1.529	1.111
Naknada za kartice	84	122
U k u p n o	5.954	5.020

8. RASHODI PO OSNOVU NAKNADA I PROVIZIJA

(u hiljadama konvertibilnih maraka)

Opis	2013. godina	2012. godina
Naknade za bankarske usluge u zemlji	357	350
Naknade za bankarske usluge sa inostranstvom	58	41
Ostale naknade i provizije	94	51
U k u p n o	509	442

9. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

(u hiljadama konvertibilnih maraka)

Opis	2013. godina	2012. godina
Dobici od prodaje HOV	164	0
Naplaćena otpisana potraživanja	237	490
Prihodi od dividendi	83	11
Prihodi od zakupa	138	189
Ostali prihodi	246	94
U k u p n o	868	784

10. OSTALI POSLOVNI RASHODI

(u hiljadama konvertibilnih maraka)

Opis	2013. godina	2012. godina
Neto lična primanja	6.445	5.285
Ostali lični rashodi	72	96
Troškovi materijala	625	606
Troškovi tekućeg održavanja osnovnih sredstava	389	279
Putni troškovi	14	9
PTT usluge	54	36
Telefonski troškovi	138	125
Troškovi elektronskih komunikacija	254	277
Troškovi zakupnina	2.311	1.684
Troškovi reklame i propagande	327	306
Troškovi amortizacije	646	693
Troškovi dnevnica i službenih putovanja	35	30
Troškovi zaštite na radu	11	30
Servisne usluge	161	179
Intelektualne usluge	50	67
Troškovi vještačenja i arbitraže	245	200
Sudski troškovi i angažovanje drugih lica	449	382
Troškovi reprezentacije i pomoći radnicima	125	48
Troškovi osiguranja	531	405
Ostali troškovi proizvodnih usluga	244	115
Ostali rashodi	345	923
U k u p n o	13.473	11.775

11. TROŠKOVI ZAKUPNINA - OPERATIVNI LIZING

Troškovi zakupnina u poslovnoj 2013. godini iznosili su 2.311 hiljada KM (u poslovnoj 2012. godini 1.684 hiljade KM). Tokom poslovne 2013. godine Banka je vršila zakup prostorija za Centralu, filijale i šaltere na području na kojem posluje. U cilju osiguranja nesmetanog poslovanja Banka potpisuje ugovore sa zakupodavcima na duži vremenski period. Za poslovni prostor u centru Bijeljine, u kom je smještena centrala Banke, potpisan je dugoročni ugovor o zakupu sa fizičkim licem gospodinom Slobodanom Pavlovićem. Pored toga, Banka plaća zakup sljedećim zakupodavcima za poslovne prostore na ovim adresama:

Naziv zakupodavca	Tačna adresa
DOO Good	Srpske vojske bb, Han Pijesak
APIF Banja Luka	Trg kralja Petra bb
Mile Jokić	Braće Jugovića bb, Zvornik
DOO „Marvel“ Sarajevo	Vojvode Radomira Putnika 34
APIF Banja Luka	Kralja Petra I Oslobođioca 35
Pavlović Jovo	Dvorovi bb
Intergaj Bijeljina	Ive Andrića 41 a
Pavlović Slobodan i Miroslava	Karađorđeva 1
Pavlović Slobodan	Kralja Petra I Karađorđevića 74
Pavlović Slobodan i Miroslava	Kralja Petra I Karađorđevića 74
Kompanija Slobomir	Pavlovića put bb
Nešković osiguranje	Ulica Knjaza Miloša bb
Simo Brkić	Pelagićevo bb
Jovanović Želimir	Braće Ćuskića broj 36
Grafam Brčko	Safeta Pašalića broj 3
APIF Banja Luka	Vidovdanska 1 a
DOO Vukajlović Stanari	Stanari bb
„Boksit“ Milići	Cara Dušana broj 1
Purić Jovan	Obudovac bb
Lovačko udruženje „Kozara“	Karađorđeva 41
„Tatić“ doo	Doboj
AMD-Doboj	Doboj
Dragomir Lazić	-
Duško Ikonić	Srpska sloga 16, Rogatica

Preuzete obaveze Banke po osnovu otkazivih ugovora o zakupu poslovnih prostora su sljedeće:

(u hiljadama konvertibilnih maraka)

Opis	2013. godina	2012. godina
Ne duže od jedne godine	2.180	1.571
Duže od jedne godine, ali kraće od pet godina	5.800	4.780
Duže od pet godina	3.580	4.600
U k u p n o	11.560	10.951

Većina ugovora o zakupu su zaključeni na neodređeno vrijeme, ali mišljenje rukovodstva je da će u narednom periodu posvetiti veću pažnju i raditi na korekciji postojećih ugovora. U prethodnoj tabeli za period „duže od 5 godina“ prikazane se obaveze Banke po osnovu otkazivih ugovora od 5 do 10 godina. Dalji razvoj, preko 10 godina nije rađen.

12. REZERVISANJA (ISPRAVKE) ZA POTENCIJALNE GUBITKE

a) Knjiženja (u korist)/na teret prihoda, neto

(u hiljadama konvertibilnih maraka)

Opis	31.12.2013. godine	31.12.2012. godine
Plasmani bankama i krediti plasirani komitentima	-265	-896
Potraživanja za kamate i ostala potraživanja	-1.299	-525
Potencijalne i ugovorene obaveze	-82	-2
Beneficije za zaposlene	-3	1
U k u p n o	-1.649	-1.422

b) Kretanja tokom godine na dugoročnim rezervisanjima za potencijalne gubitke i ugovorene obaveze

(u hiljadama konvertibilnih maraka)

Opis	Kredit plasirani komitentima	Potraživanja za kamate i ostala aktiva	Potencijalne i ugovorene obaveze	Beneficije za zaposlene	Ukupno
Stanje 31.12.2011. godine	2.700	636	19	196	3.551
Izdavanja u toku godine	5.127	3.065	21	0	8.213
Ukidanje rezervisanja	-4.231	-2.548	-19	-1	-6.799
Konačan otpis	0	0	0	0	0
Stanje 31.12.2012. godine	3.596	1.152	21	195	4.963
Izdavanja u toku godine	4.757	5.599	116	3	10.475
Ukidanje rezervisanja	-4.492	-4.300	-34	0	-8.826
Konačan otpis	0	0	0	0	0
Stanje 31.12.2013. godine	3.861	2.451	103	197	6.612

13. NOVČANA SREDSTVA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE

(u hiljadama konvertibilnih maraka)

Opis	31.12.2013. godine	31.12.2012. godine
<i>Novčana sredstva</i>		
U KM	4.088	3.733
U stranoj valuti	3.306	3.262
<i>Sredstva kod Centralne banke BiH u KM</i>		
Obavezna rezerva	18.775	15.664
Sredstva preko obavezne rezerve	16.460	22.863
Sredstva kod CBBiH u stranoj valuti	482	0
U k u p n o	43.111	45.522

U skladu sa Odlukom Centralne banke BiH o utvrđivanju i održavanju obaveznih rezervi, Banka je dužna da održava i obračunava obaveznu rezervu na depozite (koji čine osnovicu za obračun obavezne rezerve) prema stanju na kraju svakog radnog dana u toku deset kalendarskih dana koji prethode periodu održavanja. Obavezna rezerva predstavlja zbir 10% ukupnih depozita sa dospeljećem do jedne godine i 7% ukupnih depozita sa dospeljećem dužim od godinu dana. U osnovicu za obračun obavezne rezerve se uključuju obračunate kamate, naknade i provizije koje su dospjele na plaćanje.

Ova rezerva se može koristiti za održavanje likvidnosti. Centralna banka BiH obračunava i plaća kamatu od 0,03% do 1,22% na iznos obavezne rezerve, dok se na iznos sredstava iznad obavezne rezerve obračunava kamata po stopi koja se utvrđuje na osnovu prosjeka kamatnih stopa koje je u istom periodu na tržištu ostvarila Centralna banka na depozite investirane do mjesec dana (0,11% do 1,22%).

14. SREDSTVA KOD DRUGIH BANAKA
(u hiljadama konvertibilnih maraka)

Opis	31.12.2013. godine	31.12.2012. godine
Sredstva kod inostranih banaka u stranoj valuti	16.449	13.846
Sredstva kod domaćih banaka u domaćoj valuti	0	10.000
Sredstva kod domaćih banaka u stranoj valuti	0	243
U k u p n o	16.449	24.089

15. KREDITI PLASIRANI KOMITENTIMA
(u hiljadama konvertibilnih maraka)

Opis	31.12.2013. godine	31.12.2012. godine
Kratkoročni krediti	65.506	42.648
Dugoročni krediti	103.220	86.889
Ukupno	168.726	129.537
Ispravka vrijednosti kredita plasiranih komitentima	3.861	3.596
U k u p n o	164.865	125.941

Kratkoročni krediti domaćim preduzećima su plasirani uz godišnju kamatnu stopu u rasponu od 2,50% do 12,50% godišnje. Većina navedenih kredita je obezbijeđena hipotekom na nekretninama, zalagama na pokretnoj imovini ili hartijama od vrijednosti.

Kratkoročni krediti stanovništvu su plasirani uz godišnju kamatnu stopu u rasponu od 1,50% do 13,95% godišnje. Većina navedenih kredita je obezbijeđena mjenicama, žirantima, hipotekom na nekretninama ili zalagama na pokretnoj imovini.

Kredit preko jedne godine domaćim preduzećima u KM su plasirani preduzećima uglavnom na period od dvije do dvadesetpet godina, uz godišnju kamatnu stopu u rasponu od 4,60% do 13,00%. Navedeni krediti su obezbijeđeni hipotekom na nekretninama, zalagama na pokretnoj imovini ili hartijama od vrijednosti, mjenicama i naložima za prenos.

Kredit preko jedne godine stanovništvu u KM su plasirani uglavnom na period od dvije do dvadeset godine, uz godišnju kamatnu stopu u rasponu od 1,50% do 14,00%. Navedeni krediti su obezbijeđeni hipotekom na nekretninama, zalagama na pokretnoj imovini ili hartijama od vrijednosti.

Geografska koncentracija plasiranih kredita komitentima od strane Banke u kreditnom portfoliju obuhvataju komitente sa sjedištem na području BiH.

Koncentracija ukupno plasiranih kredita komitentima od strane Banke značajna je kod slijedećih djelatnosti:

(u hiljadama konvertibilnih maraka)

Opis	31.12.2013. godine	31.12.2012. godine
Trgovina	28.070	18.050
Građevinarstvo	23.350	9.900
Poljoprivreda i proizvodnja	19.660	9.860
Energetika i rudarstvo	39.990	16.850
Stanovništvo	49.086	43.291
Ostalo	8.570	31.586
U k u p n o	168.726	129.537

16. HARTIJE OD VRIJEDNOSTI
(u hiljadama konvertibilnih maraka)

Opis	31.12.2013. godine	31.12.2012. godine
Hartije od vrijednosti	917	507
U k u p n o	917	507

Hartije od vrijednosti se odnose na učešće u kapitalu Centralnog registra hartija od vrijednosti a.d. Banja Luka, Banjalučke berze a.d. Banja Luka, OIF Mikorfin Plus i ostalih emitenata. Navedene hartije su iskazane na poziciji udjeli (uščešća) u pridruženo pravno lice, iako se iste ne odnose na pridružena pravna lica kako je to definisano u MRS 28 - Investicije u pridružene entitete.

17. HARTIJE OD VRIJEDNOSTI RASPOLOŽIVE ZA PRODAJU

Opis	31.12.2013. godine	31.12.2012. godine
Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju	3.853	17
U k u p n o	3.853	17

Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju se odnose na trezorske zapise emitovane od strane Republike Srpske sa rokom dospjeća 21.01.2014. godine.

18. NEKRETNINE, INVESTICIONE NEKRETNINE, OPREMA I NEMATERIJALNA ULAGANJA
(u hiljadama konvertibilnih maraka)

Opis	Zemljište	Građevinski objekti	Investicione nekretnine	Oprema	Investicije u toku	Ukupno	Nematerijalna ulaganja
Nabavna vrijednost:							
Stanje 01.01.2012.	462	14.134	2.262	3.732	356	20.946	693
Nabavke u toku perioda	0	2.224	0	316	893	3.433	8
Rashodovanje	0	-103	0	-647	-1.249	-1.999	0
Efekti procjene fer vrijednosti	0	0	0	0	0	0	0
Prenosi na investicije u toku	0	0	0	0	0	0	0
Prenosi sa nekretnina	0	0	0	0	0	0	0
Stanje 31.12.2012.	462	16.254	2.262	3.401	0	22.380	701
Nabavke u toku perioda	0	56	0	372	109	538	283
Rashodovanje	0	0	0	-132	-109	-241	-105
Efekti procjene fer vrijednosti	0	0	-246	0	0	-246	0
Prenosi na investicije u toku	0	0	0	0	0	0	0
Prenosi sa nekretnina	0	0	0	0	0	0	0
Stanje 31.12.2013.	462	16.311	2.016	3.641	0	22.430	879
Ispravka vrijednosti							
Stanje 01.01.2012.	0	4.355	0	2.646	0	7.001	429
Amortizacija u toku perioda	0	205	0	374	0	579	113
Efekti procjene fer vrijednosti	0	0	0	0	0	0	0
Rashodovanje	0	-41	0	-642	0	-683	0
Prenosi sa nekretnina	0	0	0	0	0	0	0
Stanje 31.12.2012.	0	4.519	0	2.379	0	6.898	542
Amortizacija u toku perioda	0	238	0	329	0	567	80
Efekti procjene fer vrijednosti	0	0	0	0	0	0	0
Rashodovanje	0	0	0	-91	0	-91	0
Prenosi sa nekretnina	0	0	0	0	0	0	0
Stanje 31.12.2013.	0	4.757	0	2.617	0	7.373	622
Sadašnja vrijednost							
31.12.2012.	462	11.735	2.262	1.022	0	15.482	159
31.12.2013.	462	11.552	2.017	1.025	0	15.056	258

Za investicione nekretnine koje se vode po metodi fer vrijednosti Banka je izvršila procjenu vrijednosti investicionih nekretnina na 31.12.2013. godine u skladu sa zahtjevima MRS 40 "Investicione nekretnine".

Na dan 31. decembra 2013. godine Banka nema tereta, niti zaloga nad svojim, nekretninama i investicionim nekretninama.

19. OBRAČUNATA KAMATA I OSTALA AKTIVA

(u hiljadama konvertibilnih maraka)

Opis	31.12.2013. godine	31.12.2012. godine
Potraživanja za kamate	4.616	2.980
Potraživanja za naknade	79	67
Potraživanja po osnovu platnih kartica	330	180
Potraživanja od zaposlenih	38	9
Zalihe materijala	66	66
Unaprijed plaćeni troškovi	158	363
Potraživanja za zgradu od Vlade Brčko Distrikta	845	745
Stečena materijalna imovina naplatom potraživanja	521	324
Potraživanja za bolovanja koja se refundiraju	53	81
Potraživanja u obračunu - Western union	153	33
Ostala potraživanja	1.391	88
Ukupno	8.249	4.936
Ispravka vrijednosti obračunatih kamata	2.338	1.029
Ispravka vrijednosti potraživanja za zgradu od Vlade Brčko Distrikta	88	88
Ispravka vrijednosti ostale aktive	25	35
U k u p n o	5.798	3.784

Neto potraživanja za kamate na kredite plasirane komitentima sa stanjem na dan 31. decembra 2013. godine iznose 2.139 hiljada KM. Na osnovu raspoložive dokumentacije, analize primijenjene interne metodologije Banke zasnovane na zahtjevima Međunarodnog računovodstvenog standarda (MRS) 39 „Finansijski instrumenti: Priznavanje i mjerenje“ i analize kreditnog portfolia na bazi revizorskog uzorka nismo se mogli uvjeriti u objektivnu ispravku vrijednosti potraživanja za plasmane i kamate.

Takođe, Banka je tokom poslovne 2013. godine priznala dio prihoda od kamata po plasmanima koji su klasifikovani kao nekvalitetna aktiva i za koje je izvršena ispravka vrijednosti. Revizorskim postupcima nismo mogli u cijelosti da se uvjerimo u iznos priznatih kamata u korist prihoda za koje postoji vjerovatnoća da neće biti naplaćene.

Potraživanja za zgradu od Vlade Brčko Distrikta sa stanjem na dan 31. decembra 2013. godine u neto iznosu od 757 hiljada KM po procjeni rukovodstva Banke je utrživo potraživanje jer se odnosi na nesporni dio potraživanja prema Vladi Brčko Distrikta, iako je tužbeni zahtjev Banke na mnogo veći iznos. Banka procjenjuje da će se po ovom osnovu naplatiti u minimalno navedenom iznosu po završetku sudskog spora. Potraživanja po ovom osnovu su se u toku 2013. godine povećala za iznos od 100 hiljada KM po osnovu izgubljenog sudskog spora koji je protiv Banke vodila Privredna banka d.d. Sarajevo. Revizorskim postupcima se nismo mogli uvjeriti u prezentovanje povećanja potraživanja po ovom osnovu, što upućuje da su precijenjena potraživanja na 31.12.2013. godine, a podcijenjeni rashodi za 2013. godinu (100 hiljada KM).

Na poziciji ostalih potraživanja iskazan je iznos potraživanja od zaposlenih Banke za krađu novca u iznosu od 105 hiljada KM. Za navedeno potraživanje Banka nije izvršila ispravku vrijednosti u cijelosti tako da su za iznos od 105 hiljada KM precijenjena potraživanja i podcijenjeni rashodi za iznos od 105 hiljada KM. Nadalje, na poziciji ostalih potraživanja iskazana su i potraživanja po osnovu beskamatnih pozajmica u iznosu od 545 hiljada KM. Revizorskim postupcima se nismo uvjerali u poreski tretman navedenih pozajmica, što predstavlja poreski rizik za tekući i buduće periode.

20. DEPOZITI KOMITENATA

(u hiljadama konvertibilnih maraka)

Opis	31.12.2013. godine	31.12.2012. godine
Depoziti po viđenju u KM	66.332	56.662
Depoziti po viđenju u stranoj valuti	26.336	21.980
Kratkoročni depoziti u KM	11.698	18.658
Kratkoročni depoziti u stranoj valuti	9.515	7.077
Dugoročni depoziti u KM	37.857	32.780
Dugoročni depoziti u stranoj valuti	53.532	36.389
U k u p n o	205.270	173.546

Na depozite po viđenju u KM, Banka obračunava godišnju kamatnu stopu od 0,00% do 0,10%. Na kratkoročno oročene depozite preduzeća u KM, Banka obračunava godišnju kamatnu stopu od 0% do 6,50%, u zavisnosti od perioda oročenja. Na dugoročno oročene depozite (preko jedne godine) Banka obračunava godišnju kamatnu stopu od 0% do 6,50%.

Na kratkoročno oročene depozite preduzeća u stranoj valuti, Banka obračunava godišnju kamatnu stopu od 0% do 5,80% u zavisnosti od perioda oročenja. Za dugoročno oročene depozite u stranoj valuti (preko jedne godine), Banka obračunava godišnju kamatnu stopu od 0% do 6,50%.

Banka na oročene depozite primjenjuje konformni metod obračuna kamate. U zavisnosti od tržišnih uslova, kao i u slučajevima od posebnog značaja za Banku, Uprava banke može donijeti posebne odluke o primjeni veće kamatne stope u odnosu na kamatne stope utvrđene internim aktima.

U narednoj tabeli prikazana je sektorska struktura depozita komitenata na dan 31. decembra 2013. i 2012. godine:

<i>(u hiljadama konvertibilnih maraka)</i>		
Opis	2013. godina	2012. godina
<i>Depoziti po viđenju u KM</i>		
Vlada i vladine institucije	10.311	10.349
Javna i državna preduzeća	5.181	5.283
Privatna preduzeća i društva	13.448	10.926
Neprofitne organizacije	2.944	2.202
Banke i bankarske institucije	0	0
Nebankarske finansijske institucije	3.419	1.207
Gradani	31.029	26.695
<i>Depoziti po viđenju u stranoj valuti</i>		
Vlada i vladine institucije	47	187
Javna i državna preduzeća	279	159
Privatna preduzeća i društva	4.362	4.373
Neprofitne organizacije	59	56
Gradani	21.589	17.205
<i>Kratkoročni depoziti u KM</i>		
Vlada i vladine institucije	5.505	11.545
Privatna preduzeća i društva	1.465	456
Neprofitne organizacije	533	0
Banke i bankarske institucije	1.500	0
Nebankarske finansijske institucije	400	4.250
Gradani	2.295	2.407
<i>Kratkoročni depoziti u stranoj valuti</i>		
Vlada i vladine institucije	0	0
Javna i državna preduzeća	4.890	4.890
Privatna preduzeća i društva	0	10
Neprofitne organizacije	259	0
Nebankarske finansijske institucije	0	0
Gradani	4.366	2.177
<i>Dugoročni depoziti u KM</i>		
Vlada i vladine institucije	4.100	11.080
Javna i državna preduzeća	0	0
Privatna preduzeća i društva	4.003	1.260
Neprofitne organizacije	320	573
Nebankarske finansijske institucije	10.980	6.763
Gradani	18.454	13.104
<i>Dugoročni depoziti u stranoj valuti</i>		
Vlada i vladine institucije	0	0
Javna i državna preduzeća	6	6
Privatna preduzeća i društva	987	994
Neprofitne organizacije	579	197
Nebankarske finansijske institucije	4.904	2.634
Gradani	47.056	32.558
U k u p n o	205.270	173.546

21. OBAVEZE PO KREDITIMA

(u hiljadama konvertibilnih maraka)

Opis	31.12.2013. godine	31.12.2012. godine
<i>Dugoročni krediti u KM</i>		
Fond stanovanja Republike Srpske - finansiranje i kupovina stanova. Otplata kredita se vrši u skladu sa programima otplate krajnjih korisnika kredita. Kamata se obračunava po stopi šestomjesečni EURIBOR + marža u iznosu od 0,8 do 2,3%.	2.847	2.484
Fond za razvoj Istočnog dijela Republike Srpske - pruža pomoć u projektima razvoja u istočnom dijelu Republike Srpske. Otplata kredita se vrši u skladu sa programima otplate krajnjih korisnika kredita. Kamata se obračunava po stopi šestomjesečni EURIBOR + marža u iznosu od 0,8 do 2,3%.	229	252
Fond za razvoj i zapošljavanja Republike Srpske - finansiranje projekata razvoja. Otplata kredita se vrši u skladu sa programima otplate krajnjih korisnika kredita. Kamata se obračunava po stopi šestomjesečni EURIBOR + marža u iznosu od 0,8 do 2,3%.	5.343	5.313
Fond Vlade Brčko Distrikta za poljoprivredu	339	243
IFAD	302	303
U k u p n o	9.061	8.595

22. OSTALE OBAVEZE

(u hiljadama konvertibilnih maraka)

Opis	31.12.2013. godine	31.12.2012. godine
<i>Obaveze u KM</i>		
Obaveze po kamati	708	563
Obaveze prema dobavljačima	153	233
Obaveze za poreze	0	0
Primljeni avansi	4	0
Pasivna vremenska razgraničenja - razgraničeni prihodi naknada za obradu kreditnih zahtjeva	1.307	1.097
Ostala pasivna vremenska razgraničenja	80	58
Ostale obaveze	605	568
<i>Obaveze u stranoj valuti</i>		
Obaveze po kamati	1.558	987
Obaveze prema dobavljačima	21	14
Ostale obaveze	1	130
U k u p n o	4.437	3.650

23. KAPITAL

Akcijski kapital

Akcijski kapital Banke formiran je inicijalnim ulozima akcionara i emisijama novih akcija. Akcionari imaju pravo upravljanja Bankom, kao i da učestvuju u raspodjeli dobiti.

Na dan 31. decembra 2013. godine akcijski kapital Banke iznosi 23.375.231 KM i sastoji se od 18.375.231 običnih akcija, nominalne vrijednosti jedne akcije od 1 KM i 5.000.000 prioritetnih nekumulativnih konvertibilnih akcija nominalne vrijednosti jedne akcije od 1 KM. Sve akcije su u potpunosti uplaćene.

Vlasnička struktura akcijskog kapitala Banke na dan 31. decembra 2013. godine je sljedeća:

Opis	31.12.2013. godine	Udio u %	% sa pravom glasa	31.12.2012. godine	Udio u %
Miroslava Pavlović	7.323	31%	40%	7.323	40%
Slobodan Pavlović	7.323	31%	40%	7.323	40%
Kompanija Slobomir Popovi	2.935	13%	16%	2.935	16%
Fond za restituciju Republike Srpske a.d. Banja Luka	2.500	11%	0%	0	0%
Akcijski fond Republike Srpske a.d. Banja Luka	2.500	11%	0%	0	0%
Mile Pavlović Popovi	371	2%	2%	211	1%
Ostali	423	2%	2%	583	3%
U k u p n o	23.375	100%	100%	18.375	100%

Banka je dužna da održava minimalni koeficijent adekvatnosti kapitala od 12%, koji je ustanovljen od strane Agencije za bankarstvo Republike Srpske, na bazi Bazelske konvencije. Na dan 31. decembra 2013. godine, pokazatelj adekvatnosti kapitala Banke po regulatornim zahtjevima je bio 13,38%.

Banka je u toku 2012. godine izvršila emisiju prioritetnih nekumulativnih akcija u iznosu od 5.000 hiljada KM. Uplata navedenog iznosa je u cijelosti izvršena 31.12.2012. godine. Komisija za hartije od vrijednosti Republike Srpske je rješenjem od 15.01.2013. godine proglasila navedenu emisiju uspješnom i 23.01.2013. godine Centralni registar hartija od vrijednosti a.d. Banja Luka je izvršio registraciju navedene emisije akcija.

Zakonske rezerve

Zakonske rezerve predstavljaju izdvajanja iz raspodjele dobiti u skladu sa članom 231. Zakona o privrednim društvima, i to najmanje u visini 5% od dobiti tekuće godine, dok rezerva ne dostigne Statutom utvrđenu srazmjeru prema osnovnom kapitalu, a najmanje 10% osnovnog kapitala. Ukoliko se zakonske rezerve smanje, moraju se dopuniti do propisanog iznosa.

Posebne rezerve za kreditne gubitke

Posebne rezerve za kreditne gubitke predstavljaju rezerve nastale u skladu sa Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikacija aktive banaka („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 49/13), donijetom od strane Agencije za bankarstvo Republike Srpske (ABRS). Navedene rezerve nastaju kao razlika između vrednovanja kreditnog portfolia Banke u skladu sa regulatornim zahtjevima ABRS, i metodologije obračuna rezervisanja koja je zasnovana na primjeni MRS 39 „Finansijski instrumenti: Priznavanje i mjerenje“. U skladu sa navedenom Odlukom, Banka ne može izvršiti raspodjelu dobiti u druge svrhe, kao ni isplatu dividende, isplatu nagrade ili bonuse članovima organa Banke, niti bilo koje druge isplate iz dobiti dok ne obezbijedi pokriće nedostajućih rezervi za kreditne gubitke po regulatornom zahtjevu. Ukoliko iznos dodatnih rezervisanja prijeđe iznos akumulirane dobiti, iznos nedostajućih rezervi se iskazuje kao odbitna stavka kapitala.

Revizorskim postupcima i testiranjima uvjerali smo se da se evidencija rezervi obračunatih u skladu sa Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikacijom aktive banaka od strane Agencije za bankarstvo Republike Srpske (ABRS) i iskazanih u pomoćnoj evidenciji razlikuje od iste iskazane u glavnoj knjizi i izvještajima prema Agenciji za bankarstvo Republike Srpske.

Na osnovu izvršene revizije uočen je veći broj kreditnih partija koje imaju kriterijum za nižu kategoriju, ali ih Banka na osnovu nerealnih subjektivnih činjenica, klasifikuje u više kategoriju.

Navedeno utiče na iznos nedostajućih rezervi kao odbitne stavke kapitala, a samim tim i na iznos ukupnog kapitala i posljedično na niz pokazatelja povezanih sa ukupnim kapitalom koje Banka mora ispunjavati prema važećim propisima od strane ABRS.

Banka je izvršila obračun dodatnih rezervisanja po propisima ABRS na dan 31. decembra 2013. godine i utvrdila da je neophodno da u narednom obračunskom periodu Banka izdvoji dodatnih 9.963 hiljade KM na ime pokrića nedostajućih rezervi za kreditne gubitke po regulatornom zahtjevu:

Rezerve banke na dan 31. decembra 2013. godine mogu se prikazati na sljedeći način:

(u hiljadama konvertibilnih maraka)

Opis	31.12.2013. godine	31.12.2012. godine
Zakonske reserve	1.639	1.616
Posebne rezerve za regulatorne gubitke po regulativi ABRS	1.329	3.470
U k u p n o	2.968	5.086

(u hiljadama konvertibilnih maraka)

Opis	31.12.2013. godine	31.12.2012. godine
Ukupne rezerve po regulatornom zahtjevu za bilans i vanbilans	17.610	15.137
Ukupna ispravka vrijednosti po MRS 39 i MRS 37 (za bilans i vanbilans)	6.318	4.903
Posebne rezerve za regulatorne gubitke po regulativi ABRS	1.329	3.470
Iznos nedostajućih rezervi za kreditne gubitke po regulativi ABRS	9.963	6.764

(u hiljadama konvertibilnih maraka)

Opis	31.12.2013. godine	31.12.2012. godine
Obračunate posebne rezerve za kreditne gubitke na dan 31.12. prethodne godine	17.610	14.994
Formirane posebne rezerve na dan 31.12. prethodne godine (pokrivene izdvajanjem iz dobiti ranijih godina)	1.329	3.470
Nedostajući iznos posebnih rezervi - kao obaveza izdvajanja iz dobiti u narednom obračunskom period (2014. godine)	9.963	6.764

Revalorizazione rezerve

Banka na 31.12.2013. godine ima formirane revalorizazione rezerve iz ranijih perioda po osnovu procjene imovine u iznosu od 5.759 hiljada KM. U skladu sa MRS 40 Investicione nekretnine Banka je izvršila procjenu investicionih nekretnina na 31.12.2013. godine i po osnovu iste izvršila ukidanje revalorizacionih rezervi u iznosu od 249 hiljada KM.

24. ZARADA PO AKCIJI

(u hiljadama konvertibilnih maraka)

Opis	31.12.2013. godine	31.12.2012. godine
Neto dobitak tekuće godine	638	370
Prosječan ponderisan broj izdatih akcija	23.375	18.375
Obična i razrijeđena zarada po akciji u KM	0,0273	0,0201

25. POREZ NA DOBIT

a) Komponente poreza na dobit

(u hiljadama konvertibilnih maraka)

Opis	31.12.2013. godine	31.12.2012. godine
Tekući porez	225	215
Odgodeni porez	0	0
U k u p n o	225	215

b) Usaglašavanje poreza na dobit i proizvoda rezultata poslovanja prije oporezivanja i propisane poreske stope

(u hiljadama konvertibilnih maraka)

Opis	31.12.2013. godine	31.12.2012. godine
<i>Dobit prije oporezivanja</i>	859	585
Porez na dobit obračunat po stopi od 10%	86	58
Poreski efekti rashoda/prihoda koji se ne priznaju u poreskom bilansu	139	157
Porez na dobit priznat u bilansu uspjeha	225	215

26. POTENCIJALNE I UGOVORENE OBAVEZE

a) Plative i činidbene garancije i ostale preuzete neopozive obaveze

(u hiljadama konvertibilnih maraka)

Opis	31.12.2013. godine	31.12.2012. godine
Garancije:		
Plative garancije u KM	9.005	4.216
Činidbene garancije u KM	10.041	6.933
Preuzete neopozive kreditne obaveze	6.629	6.014
Druga vanbilansna aktiva - sudski sporovi	0	91
U k u p n o	25.674	17.254

Na dan 31. decembra 2013. godine rezerva za potencijalne gubitke po osnovu vanbilansnih stavki iznosi 6 hiljada KM (31. decembar 2012. godine: 12 hiljada KM).

b) Usaglašenost sa zakonskim propisima

Banka je dužna da obim svog poslovanja uskladi sa propisanim pokazateljima, odnosno da obim i strukturu svojih rizičnih plasmana uskladi sa računovodstvenim standardima i propisima Republike Srpske koji su ustanovljeni od strane Agencije za bankarstvo Republike Srpske.

Na dan 31. decembra 2013. godine ukupan iznos stalne imovine obračunat u skladu sa regulatornim zahtjevima u odnosu na osnovni kapital iznosio je 45,33% dok je propisani maksimum 50% bez posebnog odobrenja ABRS.

Na dan 31. decembra 2013. godine Banka je po svim drugim pokazateljima bila usklađena sa računovodstvenim standardima i propisima Republike Srpske koji su ustanovljeni od strane Agencije za bankarstvo Republike Srpske.

v) Sudski sporovi

Na dan 31. decembra 2013. godine protiv Banke se vodi 15 sudskih sporova od strane pravnih i fizičkih lica. Po procjeni pravnog sektora Banke i njenih pravnih zastupnika, ukupna vrijednost tih sporova iznosi 2.507 hiljada KM. Navedeni iznos ne uključuje eventualne zatezne kamate koje mogu biti utvrđene po okončanju sudskih sporova.

Veći sporovi uključuju sporove protiv Banke i to: David Šekularac u iznosu potraživanja od 1.747 hiljada KM, i UPI Sava u u stečaju na iznos potraživanja od 920 hiljada KM zbog poništenja ugovora o kreditu i Privredna banka d.d. Sarajevo, Sarajevo na iznos potraživanja od 455 hiljada na ime neosnovanog bogaćenja ili korišćenje jedne poslovne zgrade u Brčkom u periodu od 2000. do 2008. godine koju je Banka kupila od Brčko Distrikta BiH 24. oktobra 2003. godine. Banka je po ovom istom osnovu tužila Brčko Distrikt (prodavac poslovnog objekta u Brčkom) za neosnovano bogaćenje i nadoknadu gubitka u ukupnom iznosu od 22.000 hiljada KM.

Procijenjena vrijednost sudskih sporova koje Banka vodi protiv pravnih i fizičkih lica iznosi 41.620 hiljada KM, ukupan broj ovih sudskih sporova je 457. Mišljenje rukovodstva Banke i njenih pravnih zastupnika je da se ne očekuju značajni negativni ishodi sporova koji bi mogli imati materijalno značajne efekte na finansijske izvještaje Banke i, saglasno tome, Banka je formirala rezervisanje za obezbjeđenje od potencijalnih gubitaka po ovom osnovu u iznosu od 97 hiljada KM.

27. PORESKI RIZICI

Republika Srpska i Bosna i Hercegovina trenutno imaju više zakona koji regulišu razne poreze uvedene od strane nadležnih organa. Porezi koji se plaćaju uključuju porez na dodatu vrijednost, porez na dobit i poreze na plate (socijalne poreze), zajedno sa drugim porezima. Pored toga, zakoni kojima se regulišu ovi porezi nisu bili primjenjivani duže vrijeme za razliku od razvijenijih tržišnih privreda, dok su propisi kojim se vrši implementacija ovih zakona često nejasni ili ne postoje. Shodno tome, u pogledu pitanja vezanih za poreske zakone ograničen je broj slučajeva koji se mogu koristiti kao primjer. Često postoje razlike u mišljenju među državnim i entitetskim ministarstvima i institucijama u vezi sa pravnom interpretacijom zakonskih odredbi što može dovesti do neizvjesnosti i sukoba interesa. Poreske prijave, zajedno sa drugim oblastima zakonskog regulisanja (na primjer, pitanja carina i devizne kontrole) su predmet pregleda i kontrola od više ovlaštenih organa kojima je zakonom omogućeno propisivanje jako strogih kazni i zateznih kamata.

Tumačenje poreskih zakona od strane poreskih vlasti u odnosu na transakcije i aktivnosti Banke mogu se razlikovati od tumačenja rukovodstva. Kao rezultat iznijetog, transakcije mogu biti osporene od strane poreskih vlasti i Banci može biti određen dodatni iznos poreza, kazni i kamata. U skladu sa Zakonom o Poreskoj upravi Republike Srpske, period zastarjelosti poreske obaveze je pet godina. To praktično znači da poreske vlasti imaju prava da odrede plaćanje neizmirenih obaveza u roku od pet godina od trenutka kada je obaveza nastala. Ove činjenice utiču da poreski rizik u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini bude značajniji od onog u zemljama sa razvijenijim poreskim sistemom.

Pored navedenog, Banka ima značajne transakcije sa povezanim pravnim i fizičkim licima. Iako rukovodstvo Banke smatra da banka posjeduje dovoljnu i adekvatnu prateću dokumentaciju u vezi sa transfernim cijenama, postoji neizvjesnost da se zahtjevi i tumačenja poreskih i drugih organa razlikuju od tumačenja rukovodstva. Rukovodstvo Banke smatra da eventualna različita tumačenja neće imati materijalno značajnih posljedica po finansijske izvještaje Banke.

Banka je u toku 2013. godine imala kontrolu od strane Poreske uprave Brčko distrikta za period od 01.05.2010. godine do 31.10.2010. godine i rješenjem broj UP-I-14.8-04.3-2836-023/12 od 22.03.2013. godine je utvrđena dodatna obaveza u iznosu od 114 hiljada KM (80 hiljada KM glavnica i 34 hiljade kamata). Banka je obavezu u iznosu od 38 hiljada KM izmirila u toku godine, dok iznos od 76 hiljada KM nije evidentirala u poslovnim knjigama i na taj način podcijenila obaveze i precijenila rezultat ranijih godina za navedeni iznos. Prema obrazloženju odgovornog lica u Banci navedeni neevidentirani iznos će biti predmet usaglašavanja sa nadležnim poreskim organima.

28. TEKUĆA EKONOMSKA SITUACIJA I NJEN UTICAJ NA POSLOVANJE BANKE

U toku 2013. godine Banka je bila pod određenim uticajem globalne ekonomske i finansijske krize. Ipak, tokom 2013. godine, Banka nije imala značajnijih problema sa likvidnošću.

Do sada, tekuća finansijska kriza je imala ograničen uticaj na finansijski položaj i performanse Banke, prije svega zahvaljujući internim politikama upravljanja rizicima i regulatornim ograničenjima. Banka je usvojila nove politike u vezi sa odobravanjem kredita, prihvatanjem sredstava obezbjeđenja, politike procjene, kao i politike upravljanja sredstvima. Banka pažljivo i na redovnoj osnovi prati kreditni rizik, rizik likvidnosti, kamatni i devizni rizik. Očekuje se da će i likvidnost u budućem periodu biti na zadovoljavajućem nivou.

Pogoršanje ekonomske situacije u zemlji vjerovatno će uticati na položaj određenih industrijskih grana, kao i na sposobnost nekih klijenata da servisiraju svoje kreditne obaveze prema Banci. Takva situacija može uticati na rezervisanja Banke za gubitke po osnovu obezvređenja u 2013. godini, a zatim i na druga područja u kojima se od rukovodstva Banke očekuje da daje procjene, uključujući i procjenu vrijednosti sredstava obezbjeđenja i hartija od vrijednosti. Finansijski izvještaji za 2013. godinu sadrže značajne računovodstvene procjene koje se odnose na gubitke usljed umanjenja vrijednosti imovine, procjenu vrijednosti sredstava. Banka će se u 2014. godini koncentrisati na upravljanje svojim finansijskim portfoliom u skladu sa promjenama u poslovnom okruženju.

29. ODNOSI SA POVEZANIM LICIMA

Banka na 31.12.2013. godine ima značajne plasmane prema grupi povezanih lica u odnosu na osnovni kapital i isti su povećani za 32,70% uz istovremeno smanjenje depozita povezanih lica za 36,12 % u odnosu na 31.12.2012. godine. Nadalje, rashodi zakupa prema povezanim pravnim licima su se u toku 2013. godine povećali za 23,76% u odnosu na 2012. godinu.

(u hiljadama konvertibilnih maraka)

Opis	31.12.2013. godine	31.12.2012. godine
<i>Aktiva</i>		
<i>Kredit plasirani komitentima</i>		
Kompanija Slobomir	3.364	3.191
Slobomir P univerzitet	3.115	1.657
RTV Slobomir	110	90
Žitopromet	0	303
Grafam	233	238
IBD	320	372
Drina River Bridge	40	40
Aqua City	981	191
Pavlović Slobodan	50	50
Pavlović Mile	2	7
Nikolija Spasenovska	248	223
Andrija Kulić	35	48
Goran Mitrović	19	8
U k u p n o	8.517	6.418

(u hiljadama konvertibilnih maraka)

Opis	31.12.2013. godine	31.12.2012. godine
Pasiva		
Depoziti po viđenju		
Kompanija Slobomir	0	3
Slobomir P univerzitet	14	84
RTV Slobomir	0	20
Žitopromet	261	185
IBD	2	2
Drina River Bridge	3	3
Aqua City	0	28
Pavlović Slobodan	3	48
Jovanović Radomir	40	37
Pavlović Mile	18	18
Pavlović Miroslava	171	108
Mišanović Milenko	4	0
Erić Milovan	9	20
Savić Drago	6	4
Ćosović Vanja	2	0
Andrija Kulić	3	0
Goran Mitrović	22	0
Oročeni depoziti		
Pavlović Slobodan	33	402
Jovanović Radomir	44	32
U k u p n o	635	994

(u hiljadama konvertibilnih maraka)

Opis	31.12.2013. godine	31.12.2012. godine
Pozicije uključene u bilans uspjeha		
Prihodi od kamata		
Kompanija Slobomir	264	346
Slobomir P univerzitet	228	219
RTV Slobomir	7	10
Žitopromet	96	120
Grafam	19	12
IBD	23	27
Drina River Bridge	2	3
Aqua City	17	18
Pavlović Slobodan	1	6
Pavlović Mile	1	7
Jovanović Radomir	0	2
Andrija Kulić	1	1
Goran Mitrović	1	0
U k u p n o	660	771
Rashodi od kamata		
Jovanović Radomir	0	-2
U k u p n o	0	-2
Prihodi od naknada i provizija		
Kompanija Slobomir	18	11
Slobomir P univerzitet	21	16
RTV Slobomir	2	1
Žitopromet	25	23
Grafam	3	3
IBD	1	1
Drina River Bridge	1	1
Aqua City	2	1
U k u p n o	73	57
Prihodi od zakupnina		
Žitopromet	4	4
U k u p n o	4	4
Rashodi zakupnina		
Pavlović Slobodan	1.529	1.529
Kompanija Slobomir	365	0
Grafam	7	7
U k u p n o	1.901	1.536
Ostali rashodi		
Pavlović Slobodan	0	86
Pavlović Miroslava	66	56
U k u p n o	66	142

Članovima Uprave su u 2013. godini isplaćene plate u bruto iznosu od 240 hiljada KM, a u 2012. godini 247 hiljada KM.

30. NAKNADNI DOGAĐAJI

Odlukom Nadzornog odbora Banke broj 01-2-547/14 od 16.01.2014. godine razriješeni su dužnosti direktor Banke Andrija Kulić i izvršni direktor Goran Mitrović.

Odlukom Nadzornog odbora Banke broj 01-2-548/14 od 16.01.2014. godine za vršioca dužnosti direktora imenovana je Jelena Mihajlović.

31. ANALIZA ROČNOSTI SREDSTAVA I OBAVEZA

Naredna tabela prikazuje analizu sredstava i obaveza prema odgovarajućoj dospelosti na osnovu preostalog perioda od datuma bilansa stanja do ugovorenog datuma dospeljeća. Dospelost sredstava i obaveza i mogućnost reprogramiranja kamatonosnih obaveza na dan njihovog dospeljeća, uz prihvatljive troškove, su značajni faktori za ocjenu likvidnosti Banke i njenu izloženost rizicima od promjene kamatnih stopa i deviznih kurseva. Preostali period dospeljeća sredstava i obaveza sa stanjem na dan 31. decembra 2013. godine je sljedeći:

<i>(u hiljadama konvertibilnih maraka)</i>					
Opis	Do 30 dana	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 do 12 mjeseci	Preko 1 godine	Ukupno
Na dan 31.12.2013. godine					
AKTIVA					
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke BiH	59.560	0	0	0	59.560
Sredstva kod drugih banaka	232	4.000	0	0	4.232
Kredit plasirani komitentima	18.490	14.666	49.045	82.664	164.865
Nematerijalna ulaganja	0	0	258	0	258
Hartije od vrijednosti za trgovanje	3.853	0	0	0	3.853
Obračunata kamata i ostala aktiva	2.508	2.044	347	1.492	6.391
Ukupna aktiva	84.643	20.710	49.650	84.156	239.159
PASIVA					
Depoziti komitenata	84.880	12.724	46.619	61.047	205.270
Obaveze po kreditima	0	0	0	9.061	9.061
Obaveze po emitovanim obveznicama	0	0	0	0	0
Ostale obaveze, uključujući obaveze za poreze	2.959	44	347	1.087	4.437
Ukupne obaveze	87.839	12.768	46.966	71.195	218.768
Ročna neusklađenost	-3.196	7.942	2.684	12.961	20.391
Na dan 31.12.2012. godine					
Ukupno aktiva	84.719	9.159	38.957	67.315	200.150
Ukupno obaveze	87.165	20.589	45.466	32.571	185.791
Ročna neusklađenost	-2.446	-11.430	-6.509	34.744	14.359

Struktura aktive i pasive po ročnosti na dan 31. decembra 2013. godine ukazuje na postojanje ročne neusklađenosti preostalog perioda dospeljeća sredstava i obaveza do jednog mjeseca. Primarni nedostatak navedene neusklađenosti leži u činjenici da su kratkoročni izvori sredstava plasirani na duži vremenski period.

Na osnovu analiza rukovodstva Banke, baziranih na trendu kretanja depozita u toku prethodnih godina, 50 % ukupnih depozita po viđenju predstavljaju iznos koji se može smatrati stabilnim izvorom finansiranja Banke i koji omogućava prevazilaženje pomenute ročne neusklađenosti. Takođe, rukovodstvo Banke smatra da će u narednom periodu kontinuiranim usklađivanjem novčanih tokova priliva i odliva sredstava i konstantnim pribavljanjem potrebnih izvora uz određivanje striktnih limita za trošenje sredstava obezbjeđivati dnevnu likvidnost Banke. Ova ročna neusklađenost je bila u zakonski propisanim okvirima.

32. PREGLED RIZIKA OD PROMJENA KAMATNIH STOPA

Banka je izložena raznim rizicima, koji kroz efekte promjena visine kamatnih stopa na tržištu, djeluju na njen finansijski položaj i tokove gotovine. Naredna tabela prikazuje pregled kamatonosnih i nekamatonosnih pozicija Banke na dan 31. decembra 2013. godine.

<i>(u hiljadama konvertibilnih maraka)</i>			
Opis	Kamatonosno	Nekamatonosno	Ukupno
Na dan 31.12.2013. godine			
AKTIVA			
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke BiH	52.166	7.394	59.560
HOV namijenjene prodaji	3.853	0	3.853
Sredstva kod drugih banaka	4.000	232	4.232
Kredit plasirani komitentima	168.726	0	168.726
Nematerijalna ulaganja	0	258	258
Oprema	0	1.024	1.024
Obračunata kamata i ostala aktiva	0	7.925	7.925
Ukupna aktiva	228.745	16.833	245.578
PASIVA			
Depoziti komitenata	181.561	23.709	205.270
Obaveze po kreditima	9.061	0	9.061
Ostale obaveze, uključujući obaveze za poreze	0	4.437	4.437
Dugoročna rezervisanja za potencijalne gubitke i ugovorene obaveze	0	1.329	1.329
Ukupne obaveze	190.622	29.475	220.097
Izloženost promjena kamatnih stopa	38.123	-12.642	25.481
Na dan 31.12.2012. godine			
Ukupno aktiva	192.153	13.995	206.149
Ukupno obaveze	158.648	31.109	189.757
Izloženost promjena kamatnih stopa	33.505	-17.114	16.392

Sljedeća tabela predstavlja pregled godišnjih kamatnih stopa po najznačajnijim pozicijama finansijskih sredstava i obaveza Banke:

Opis	U stranoj valuti	U KM
Aktiva		
Obavezna rezerva kod Centralne banke BiH	0.00%	0,006%-0,165%
Devizni računi kod ino banaka	0,00%-3,00%	0.00%
<i>Kredit plasirani komitentima do jedne godine:</i>		
Pravna lica	0.00%	4,98%-9,05%
Stanovništvo	0.00%	9,13%-10,28%
<i>Kredit plasirani komitentima preko jedne godine:</i>		
Pravna lica	0.00%	7,90%-11,00%
Stanovništvo	0.00%	8,78%-11,38%
Pasiva		
Kratkoročni depoziti domaćih banaka i drugih finansijskih institucija	0.00%	0.00%
Depoziti po viđenju pravnih lica	0.00%	0.00%
Depoziti po viđenju stanovništva	0.00%	0,10%
<i>Kratkoročni depoziti:</i>		
Pravna lica	0.00%	1,91%-3,90%
Stanovništvo	0.00%	1,82%-4,39%
<i>Dugoročni depoziti:</i>		
Pravna lica	0.00%	3,10%-5,33%
Stanovništvo	0.00%	3,87%-6,50%

Banka primjenjuje kamatu od 0% - 6,20% na dio depozita klijenata koji služe kao sredstvo obezbjeđenja blagovremene otplate kredita odobrenih od strane Banke.

33. DEVIZNI PODBILANS

Analiza sredstava i obaveza iskazanih u deviznim iznosima, sa stanjem na dan 31. decembra 2013. godine, prikazana je po pojedinačnim valutama:

<i>(u hiljadama konvertibilnih maraka)</i>						
Opis	EUR	USD	Ostale valute	Devizni podbilans	KM podbilans	Ukupno
Na dan 31.12.2013. godine						
AKTIVA						
Novčana sredstva i sredstva kod CB BiH	8.043	4.833	7.351	0	0	20.227
Sredstva kod drugih banaka	232	0	0	0	0	232
Kredit plasirani komitentima	122.197	0	0	0	0	122.197
Nematerijalna ulaganja	0	0	0	0	0	0
Oprema	0	0	0	0	0	0
Obračunata kamata i ostala aktiva	163	0	8	0	0	171
Ukupna aktiva	130.635	4.833	7.359	0	0	142.827
PASIVA						
Depoziti komitenata	78.056	4.716	6.610	0	0	89.382
Ostale obaveze	1.573	2	5	0	0	1.580
Obaveze po depozitima sa valutnom klauzulom	45.317	0	0	0	0	45.317
Ukupne obaveze	124.946	4.718	6.615	0	0	136.279
Neto devizna pozicija	5.689	115	744	0	0	6.548
Na dan 31.12.2012. godine						
Neto devizna pozicija	-4.845	-211	1.417	0	0	-3.639

34. FINANSIJSKI INSTRUMENTI

34.1. Upravljanje finansijskim rizicima

Banka je izvršila određena objelodanjivanja u vezi sa svojim finansijskim instrumentima. Navedena objelodanjivanja nisu u potpunosti usaglašena sa zahtjevima IFRS 7- „Finansijski instrumenti: Objelodanjivanje“, jer sadrže značajan broj netačnih objelodanjivanja i tehničkih grešaka (tekstualnih i numeričkih). Na osnovu raspoložive dokumentacije, nismo bili u mogućnosti da se uvjerimo u potencijalne negativne efekte netačnih objelodanjivanja i grešaka u navedenim napomenama na korisnike ovih finansijskih izvještaja.

Banka je izložena različitim vrstama finansijskih rizika na osnovu svojih aktivnosti koje, između ostalog, uključuju analize, procjene, prihvatanje određenog stepena rizika ili kombinacije rizika, kao i upravljanje istim. Preuzimanje rizika se nalazi u osnovi finansijskog poslovanja, a operativni rizici su propratni efekti svakog posla. Banka ima cilj da postigne odgovarajuću ravnotežu između preuzetih rizika i povrata na ulaganja i da svede na minimum potencijalne negativne efekte istih na finansijski rezultat Banke.

Politike upravljanja rizicima Banke koriste se za identifikovanje i analizu ovih rizika, za uspostavljanje odgovarajućih ograničenja i kontrola, za posmatranje rizika i poštovanje ograničenja na osnovu pouzdanih i ažurnih informacionih sistema. Banka redovno preispituje svoje politike i sisteme upravljanja rizicima da bi isti odgovarali promjenama na tržištu, promjenama proizvoda i novim najboljim praksama.

Organizaciona struktura upravljanja rizicima u Banci jasno definiše odgovornosti, efikasnu podjelu rada i sprječava sukob interesa na svim nivoima u vezi sa odborom direktora, kao i u vezi sa klijentima i ostalim povezanim licima.

Najznačajniji rizici kojima je banka izložena u svom poslovanju jesu kreditni rizik, tržišni rizik, rizik likvidnosti i operativni rizik.

34.2. Kreditni rizik

Banka preuzima na sebe kreditni rizik koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat Banke usljed neizvršavanja ugovorenih obaveza dužnika prema Banci. Kreditni rizik predstavlja najznačajniji rizik za poslovanje Banke koja iz tog razloga upravlja svojom izloženosti kreditnom riziku. Izloženost kreditnom riziku nastaje prije svega na osnovu aktivnosti kreditiranja, tj. odobravanja kredita. Kreditni rizik je takođe prisutan kod vanbilansnih finansijskih instrumenata, kao što su garancije i nepovučene kreditne linije.

Kreditni rizik podrazumijeva rizik nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usljed neizvršavanja obaveza dužnika prema Banci. Kreditni rizik obuhvata:

- Rizik neizvršenja („default risk“) – rizik od gubitka koji može nastupiti ukoliko dužnik ne izmiri svoju obavezu prema banci.
- Rizik promjene kreditnog kvaliteta aktive („downgrade risk“) – rizik od gubitka Banke koji može nastati ukoliko dođe do pogoršanja nivoa rizičnosti dužnika (pogoršanja kreditnog rejtinga dužnika) na pozicijama aktive koje se vode u bankarskoj knjizi.
- Rizik promjene vrijednosti aktive – rizik od gubitka banke koji može nastati na pozicijama aktive koje se vode u bankarskoj knjizi ukoliko dođe do smanjenja tržišne vrijednosti u odnosu na vrijednost po kojoj je aktiva kupljena.
- Rizici izloženosti – rizici koji mogu proisteći po osnovu izloženosti Banke prema jednom licu, grupi povezanih lica ili licima povezanim sa bankom.

Upravljanje kreditnim rizikom, klasifikaciju aktive banke, koncentraciju kreditnog rizika, kao i dokumentovanje kreditnih aktivnosti je u skladu sa minimalnim standardima koje propisuje Agencija za bankarstvo Republike Srpske.

Banka takođe ima i vlastiti sistem internog rejtinga klijenta, a koji je u skladu sa kriterijumima za ocjenu internog rejtinga matične banke.

Procedura upravljanja kreditnim rizikom propisuje sistem i politiku, te pravila i procedure za upravljanje kreditnim rizikom. Upustvima za upravljanje kreditnim rizikom (banke, mikroprivrednih subjekata, preduzetnika i poljoprivrednika, privrednih subjekata, kao i kreditnim portfoliom), detaljno se definišu postupci identifikovanja mjerenja, ublažavanja, praćenja i izvještavanja kreditnog rizika.

Procedura upravljanja rizikom izloženosti propisuje nadležnosti i odgovornosti, sistem i politiku, te pravila i procedure upravljanja rizikom izloženosti.

34.2.1. Upravljanje kreditnim rizikom

Banka ima komplet politika i procedura koje regulišu odobravanje kredita i upravljanje kreditnim rizikom. Iznos izloženosti kreditnom riziku u vezi sa ovim izjednačava se sa iznosima sredstava u izvještaju o finansijskom položaju i određuje se sistemom limita i internih pravila koje odobrava Nadzorni odbor. Pri tom, Banka je izložena kreditnom riziku po osnovu vanbilansnih stavki preuzetih obaveza u vezi sa kreditiranjem ili izdavanjem garancija.

Obezvredjenje kredita, garancija i ostale rizične aktive i formiranje ispravke vrijednosti za potencijalne gubitke vrši, na prijedlog Sektora plasmana i Sektora poslova sa stanovništvom, Odjeljenje rizika, a primjenjuje se na nivou Banke.

Primjena ovih pravila je u nadležnosti organizacionih dijelova u čijem zaduženju je praćenje bilansne aktive i vanbilansnih stavki koje se procjenjuju i Odjeljenja rizika. Nadležni organizacioni dijelovi Banke su obavezni da u skladu sa programom i procedurom za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive, odlukom o definisanju i procjeni kolaterala i odlukom o davanju ovlaštenja za potpisivanje dokumenata obezbijede razumne i objektivne dokaze o obezvređivanju i identifikovanju nastalih događaja koji su uticali na pojavu problema u izmirivanju obaveza od strane dužnika.

Procjena i formiranje ispravke vrijednosti se vrši kvartalno, prema Odlukama ABRS i MRS 39 i MRS 37 (koje Banka primjenjuje od 01.01.2010. godine).

Na osnovu Odluke ABRS i MRS 39 i MRS 37 Banka je donijela interna pravila i kriterijume po kojima se vrši ocjenjivanje klijenata i formiranja ispravke vrijednosti, pri čemu prvo polazi od ocjene rizika i formiranja klasifikacionih grupa.

34.2.2. Politike obezvređenja i rezervisanja

Rizik se definiše kao vjerovatnoća mogućeg neizmirenja u otplati kredita od strane klijenta u vezi sa ugovorenim obavezama prema Banci. Ocjena rizika se koristi za mjerenje i klasifikaciju stepena rizika neizmirenja obaveza prema Banci.

Prilikom ocjenjivanja rizika i klasifikacije klijenta primjenjuje se kombinacija kvantitativnih (finansijskih) kriterijuma i kvalitativnih faktora u zavisnosti od segmentacije klijenata i dana kašnjenja u izmiranju obaveza prema Banci.

Banka preispituje ocjenu rizika za svakog klijenta najmanje jednom kvartalno za cjelokupni portfolio i pojedinačno za svakog klijenta.

U okviru internih pravila za ocjenu rizika klijenti se klasifikuju po grupama rizika od A do E, prema slijedećoj tabeli:

Privreda			Stanovništvo		
Kategorija	%	Dani kašnjenja	Kategorija	%	Dani kašnjenja
A0	0	0-10	A0	0	0-30
A1	0	11-15	A1	1	31-60
A2	2	16-25	A2	2	61-90
A3	3	26-35	A3	3	91-115
B1	5	36-45	A4	4	116-130
B2	8	46-55	B1	5	131-145
B3	10	56-65	B2	7	146-160
B4	13	66-75	B3	10	161-185
B5	15	76-90	B4	12	186-200
C1	16	91-100	B5	13	201-215
C2	20	101-115	C1	15	216-230
C3	25	116-130	C2	18	231-245
C4	30	131-145	C3	25	246-255
C5	35	146-160	C4	35	256-260
C6	40	161-180	C5	40	261-270
D1	45	181-195	D1	41	271-300
D2	50	196-215	D2	45	301-315
D3	60	216-230	D3	50	316-330
D4	70	231-245	D4	55	331-345
D5	80	246-270	D5	60	346-365
E	100	>270	E	100	>365

- Klasifikaciona grupa A dobra aktiva

U grupu A se klasifikuju sva potraživanja koja se redovno izmiruju u skladu sa odredbama ugovora od strane korisnika kredita i čija finansijska pozicija ne daje objektivne osnove za nemogućnost cjelovitog izmirenja obaveza. Ova potraživanja obuhvataju sve kredite, kartice i dozvoljene minuse, koji su obezbijeđeni prvoklasnim kolateralom (namjenskim depozitom, neopozivim garancijama banaka sa investicionim rangom, neopozivim garancijama Vlade Republike Srpske, Vlade Federacije BiH, Vijeća ministara BiH, Centralne banke BiH, Vlada zemalja zone A i Centralnih banaka zemalja zone A) i kod kojih ne postoje indikatori pogoršanja. Interno razvijena klasifikacija u okviru grupe data je u tabeli.

- Klasifikaciona grupe B aktiva sa posebnom napomenom (posebno praćenje)

Potreba posebnog praćenja pojedinih potraživanja se javlja u slučaju kada postoji neznatno kašnjenje prilikom izmirenja obaveza ili u slučaju pogoršanja finansijske situacije korisnika kredita, što može dovesti u pitanje cjelovito izmirenje obaveza. Ukoliko postoji kašnjenje u plaćanju obaveza za pravna lica do 90 dana, a za fizička lica do 200 dana kredit će biti klasifikovan u B grupu.

- Kvalifikaciona grupa C substandardna aktiva (neregularna aktiva)

Neregularna potraživanja su ona kod koji postoje značajne nepravilnosti prilikom izmirenja obaveza i za koje postoje dostupne informacije koje ukazuju na nestabilnu finansijsku situaciju korisnika kredita, kada su postojeći i budući prihodi nedovoljni za cjelovito izmirenje obaveza prema Banci i ostalim kreditorima, kao i u slučaju konstatovanih slabosti koje stvaraju eventualnu mogućnost gubitka za Banku. Broj dana kašnjenja koji predstavlja jedan od indikatora za klasifikaciju u C predstavljen je u tabeli.

- Klasifikaciona grupa D sumnjiva aktiva

Sumnjiva potraživanja su ona kod kojih su prisutne velike nepravilnosti prilikom izmirenja obaveza, nastale kao rezultat pogoršanja finansijske situacije korisnika kredita, kada je vjerovatnoća izmirenja obaveza veoma mala, sa kašnjenjem pravnih lica do 270 dana i fizičkih lica do 365 dana.

- Klasifikaciona grupa E gubitak po potraživanju

Gubitak po potraživanju je evidentiran kada je izmirenje obaveza trajno poremećano i kada postoji ozbiljno pogoršanje finansijske situacije korisnika kredita, koja uzrokuje da se dospjele obaveze ne mogu izmiriti i ako postoje indicije da može doći do povrata dijela potraživanja u budućnosti.

Kada je kašnjenje u izmirenju obaveza preko 270 dana za pravna lica i preko 365 dana za fizička lica, pri čemu se docnja računa od prvobitnog datuma dospijeca, klasifikuje se u klasifikacionu grupu E.

Definicija kolaterala

Kolateral se definiše kao instrument obezbijeđenja i osiguranja naplate potraživanja Banke u cilju smanjenja rizika.

Kada je za korisnika kredita vezano više partija kredita obezbijeđenih istim kolateralom, kolateral se raspoređuje srazmjerno učešću pojedinačnog kredita u ukupnoj izloženosti, a sve u skladu sa Pravilnikom o definisanju, procjeni i tretmanu kolaterala.

Primjer:

Ako jedan korisnik kredita ima tri kreditne partije, koje su obezbijedene istim kolateralom:

Partija 1.	odobreno	100.000,00 KM
Partija 2.	odobreno	50.000,00 KM
Partija 3.	odobreno	10.000,00 KM
Ukupno odobreno kredita		160.000,00 KM

Procenat učešća pojedinačne kreditne partije u ukupno odobrenom iznosu kredita:

$$\begin{aligned} 100\,000 / 160\,000 * 100 &= 62,50 \% \\ 50\,000 / 160\,000 * 100 &= 31,25 \% \\ 10\,000 / 160\,000 * 100 &= 6,25 \% \end{aligned}$$

Raspodjela kolaterala čija je procijenjena vrijednost 500.000,00KM

$$\text{Partija 1. } 500\,000 * 62,50 \% = 312.500 \text{ KM}$$

$$\text{Partija 2. } 500\,000 * 31,25 \% = 156.250 \text{ KM}$$

$$\text{Partija 3. } 500\,000 * 6,25 \% = 31.250 \text{ KM}$$

Ovaj postupak se primjenjuje za sve vrste kolaterala.

OPIS POSTUPKA**PRAVILA PROCJENJIVANJA I PRIZNAVANJA KREDITA PRIVREDE I PREDUZETNIKA**

Procjena ispravki vrijednosti kredita privrede vrši se grupno i pojedinačno, tako što je prethodno potrebno uraditi segmentaciju portfolia prema ukupnoj izloženosti dužnika i broju dana kašnjenja. Ukupnu izloženost čini zbir svih potraživanja nastalih po konkretnom kreditu (saldo glavnog duga, dospjelih obaveza, kamate i naknade).

Prvu grupu čine plasmani čiji iznos nije materijalno značajan za Banku, a to su plasmani koji ne prelaze iznos od 50.000,00 KM i oni se procjenjuju prema broju dana kašnjenja u izmirivanju obaveza, primjenom procenta obezvređivanja datog u tabeli.

Drugu grupu čine svi plasmani koji kasne do 10 dana bez obzira na izloženost i oni nisu obezvrijeđeni, odnosno nemaju ispravku vrijednosti, jer Banka procjenjuje da će ih naplatiti u cijelosti, sa neznatnim kašnjenjem. U istu grupu spadaju i plasmani koji su obezbijedeni namjenski oročenim depozitom, koji Banka može usmjeriti na zatvaranje potraživanja od korisnika kredita, ako primijeti da postoje problemi u izmirivanju obaveza i plasmani obezbijedeni ostalim prvoklasnim kolateralom (neopozivim garancijama banaka sa investicionim rangom, neopozivim garancijama Vlade Republike Srpske, Vlade Federacije BiH, Vijeća ministara BiH, Centralne banke BiH, Vlada zemalja zone A i Centralnih banaka zemalja zone A).

Iz obje navedene grupe plasmana izdvajaju se plasmani čije je kašnjenje veće od 180 dana, a obezbijedeni su utrživim kolateralom, hipotekom na nekretnine ili zalogom na pokretnu imovinu (u daljem tekstu: kolateral) kod kojih postoji realna vjerovatnoća da će se kredit naplaćivati iz tih sredstava, za te plasmane obezvređenje se vrši pojedinačno. Oni se procjenjuju tako što se izračunava sadašnja vrijednost planiranog novčanog toka od naplate, odnosno preuzimanja priznate vrijednosti kolaterala (diskont priznate vrijednosti kolaterala efektivnom kamatnom stopom). Dobijena sadašnja vrijednost se raspoređuje procentualno na sva potraživanja Banke (kredit, dospjelo, kamata, naknada) i ukoliko postoji razlika između knjigovodstvene vrijednosti i dobijene sadašnje vrijednosti potraživanja, taj iznos predstavlja ispravku, tj. obezvređenje plasmana.

Kolateral koji Banka u ovom slučaju priznaje čini:

1. nepokretna imovina:
 - zemljište: građevinsko i poljoprivredno;
 - građevinski objekti: stambeni objekat (porodična kuća); stan; pomoćni objekat; ekonomski objekat (farme, staje, silos); poslovni prostor (lokal); fabrička hala; magacin i drugi objekti koji su u upotrebi.

Objekti trebaju biti osigurani kod osiguravajuće kuće sa polisom vinkuliranom u korist Banke.

2. pokretna imovina
 - mašine,
 - vozila,
 - roba na zalihama,
 - osnovno stado.

Priznatu vrijednost kolaterala predstavlja procijenjena vrijednost kolaterala umanjena za korektivni faktor. Korektivni faktor se određuje na bazi trenutnih tržišnih vrijednosti, a koje definišu, vrsta kolaterala, lokacija i rang hipoteke (hipoteka prvog ili drugog reda), prema Pregledu kolaterala (poseban akt).

Kod kolaterala koji čini pokretna imovina faktor obezvređenja se uzima uvijek isti i on iznosi 30% od procijenjene vrijednosti.

Procijenjenu vrijednost kolaterala predstavlja procijenjeni novčani iznos nepokretnosti ili pokretne imovine, koji određuje sudski vještak odgovarajuće struke.

Vrijeme kada se očekuje planirani novčani tok od naplate, odnosno preuzimanja priznate vrijednosti kolaterala je 180 dana od dana na koji se vrši procjena produženo za vrijeme utrživosti.

Nakon što kredit dođe u docnju od 180 dana stručnim službama se ostavlja vrijeme, isto tako od 180 dana da preduzmu mjere u cilju naplate, utuženjem ili na neki drugi način prihvatljiv za dužnika i za Banku. Vrijeme utrživosti predstavlja vrijeme za koje Banka može da završi spor i proda ili preuzme kolateral, ali ne za veću vrijednost nego što je potraživanje.

Dužnici čija izloženost predstavlja materijalno značajnu stavku za Banku, u ovom slučaju to su iznosi 50.000,00 KM i više, a kasne u izmirivanju svojih obaveza 30 i više dana klasifikuju se pojedinačno, odnosno kada postoje objektivni dokazi o obezvređenju plasmana, tada se obezvređenje plasmana (ispravka) utvrđuje kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti i sadašnje vrijednosti očekivanih budućih novčanih tokova po kreditu. Sadašnja vrijednost kredita se utvrđuje diskontovanjem očekivanih novčanih priliva produženih za dane kašnjenja po kreditu primjenom efektivne kamatne stope konkretnog kredita.

Kredit iz ove grupe koji kasne preko 270 dana, a nemaju utrživ kolateral klasifikuju se u „E“ kategoriju i ispravka vrijednosti po ovim kreditima je jednaka ukupnoj izloženosti po kreditu.

Efektivna kamatna stopa je diskontna stopa iskazana na godišnjoj osnovi, koja izjednačava sadašnju vrijednost svih novčanih tokova po osnovu korišćenja finansijskih usluga.

Objektivan dokaz o obezvređenju plasmana predstavlja kašnjenje u izmirivanju ugovorenih obaveza, što ukazuje da korisnik ima problema u poslovanju.

Korisnici kredita kod kojih je primijećeno veliko kašnjenje u izmirivanju obaveza, a nisu obezbijeđeni kolateralom ili taj kolateral nije dovoljan za pokriće obaveza, obezvređenje se može umanjiti za iznos očekivane naplate, ako za to postoji obrazloženje i dokumentovan dokaz.

Obračun se vrši na bazi planiranih priliva, utvrđenih sa korisnikom kredita koji se diskontuju kao novčani tokovi.

Po kreditima čije kašnjenje je duže od 90 dana i koji su raspoređeni u klasifikacionu grupu C koeficijent obezvrjeđenja kamate je 100%, ukoliko ne postoji utrživ kolateral čija diskontovana vrijednost na dan obračuna je veća od ukupne izloženosti.

U slučaju gdje je kredit obezbijeđen utrživim kolateralom i kašnjenje po kreditu je duže od 180 dana, priznata vrijednost kolaterala se diskontuje i razlika između dobijene neto sadašnje vrijednosti i ukupne izloženosti daje iznos obezvrjeđenja i za kamatu, koji se procentualno raspoređuje na kamatu, shodno učešću kamate u ukupnoj izloženosti.

Ako korisnik kredita nema kašnjenja u izmirivanju svojih obaveza na dan kada se vrši klasifikacija, a procjenjuje se da bi u nekom vremenu mogao postati rizičan, može se klasifikovati i drugačije od navedenih pravila i shodno tome izdvojiti ispravku prema tabeli.

PROCJENA VJEROVATNOG GUBITKA PO VANBILANSNIM STAVKAMA

Vanbilansna aktiva (preuzete neopozive obaveze po kreditima) se klasifikuje isto kao i konkretni kredit.

Garancije koje isto tako čine vanbilansnu aktivu se klasifikuju u klasifikacionu grupu A i Banka ne obračunava ispravku. Izuzev u slučaju, ako bi došlo do iskupa garancije od strane Banke, tako nastalo potraživanje se klasifikuje u klasifikacionu grupu C i njihov koeficijent obezvrjeđenja je jednak koeficijentu iz tabele.

- Ako se desi da se izloženost potraživanja od jednog korisnika može klasifikovati po različitim kriterijumima sa različitom ocjenom Banka primjenjuje najlošiju ocjenu.
- *Ako Banka ima više plasmana istom korisniku ili povezanim licima tu izloženost Banka klasifikuje u zavisnosti od grupe kojoj pripada i prema broju dana kašnjenja.* Izuzetak od ovoga predstavljaju plasmani obezbijeđeni prvoklasnim kolateralom i drugim kolateralom koji se diskontuje.

PRAVILA PROCJENJIVANJA I PRIZNAVANJA KREDITA FIZIČKIH LICA

Klasifikacija kredita fizičkih lica vrši se grupno i pojedinačno, tako što je prethodno potrebno uraditi segmentaciju portfolia prema ukupnoj izloženosti korisnika kredita, broju dana kašnjenja i obezbjeđenju.

Prvo se radi klasifikacija po partiji zaduženja na osnovu broja dana kašnjenja. Za kredite koji imaju jednokratnu otplatu, broj dana kašnjenja se računa od dana dospjeća do dana kada se vrši klasifikacija. Kreditna zaduženja koja imaju anuitetnu otplatu, izvodimo po sljedećoj formuli:

$\text{Broj dana kašnjenja} = (\text{Saldo dospjelih obaveza/Iznos anuiteta}) \times 30 \text{ dana}$

Nakon klasifikacije po danima kašnjenja, pristupa se dodjeljivanju clijenata u grupu.

Prvu grupu čine plasmani kod kojih nije došlo do obezvrđenja, a oni obuhvataju sve plasmane koji svoje obaveze izmiruju u kontinuitetu sa kašnjenjem do 31 dan bez obzira na izloženosti i plasmani koji su obezbijeđeni prvoklasnim kolateralom. Po kreditima iz ove grupe ne izdvaja se ispravka vrijednosti, jer se procjenjuje da će se potraživanja po navedenim kreditima u cijelosti naplatiti sa neznatnim kašnjenjem.

Drugu grupu čine plasmani korisnicima kredita koji su materijalno manje značajni za Banku, čija ukupna izloženost na dan klasifikacije ne prelazi iznos od 5.000,00 KM i oni se klasifikuju grupno prema tabeli.

Treću grupu čine plasmani koji kasne preko 31 dan i čija je izloženost preko 5.000 KM, njihovo obezvređenje se procjenjuje kao razlika knjigovostvene vrijednosti na dan procjene i sadašnje vrijednosti očekivanih novčanih tokova po kreditu. Metodologija utvrđivanja sadašnje vrijednosti je ista što je navedeno u tekstu gore.

Po kreditima čije kašnjenje je duže od 90 dana koeficijent obezvređenja kamate je 100%, ukoliko ne postoji utrživ kolateral, čija diskontovana vrijednost na dan klasifikacije je veća od ukupne izloženosti.

U slučaju da plasman po izloženosti pripada grupi ili ne pripada ni jednoj od navedenih grupa, a postoje objektivni dokazi o kašnjenju koje je veće od 180 dana i obezbijeđen je utrživim kolateralom, već navedenim u tekstu, procjenjuje se pojedinačno i to tako što se vrši diskont priznate vrijednosti kolaterala i razlika između dobijene sadašnje vrijednosti i knjigovostvenog stanja plasmana evidentira se kao ispravka vrijednosti.

Iz priznate vrijednosti kolaterala, sadašnja vrijednost se dobije diskontiranjem u vremenu produženom za 180 dana od dana na koji se vrši procjena, produženo za vrijeme utrživosti kolaterala.

Kod fizičkih lica kod kojih postoji problem u otplati (veliko kašnjenje) i imaju dokaz o budućim prilivima, a nisu obezbijeđenja kolateralom, ispravka se može umanjiti za iznos očekivane naplate. U ovom slučaju, ispravka vrijednosti se dobije kao razlika sadašnje vrijednosti planiranih priliva dokumentovanih od strane korisnika kredita i knjigovostvenog stanja plasmana na dan procjene.

PRAVILA OBEZVREĐENJA STAVKI OSTALE AKTIVE (MRS 39)

Obezvređenje (odnosno ispravka vrijednosti) se ne vrši za stavke ostale aktive koje se ne klasifikuju (u skladu sa Odlukom ABRS) kao i za stavke ostale aktive koje su (u skladu sa Odlukom ABRS) klasifikovane u kategoriju A-Dobra aktiva.

Za stavke ostale aktive koje su prema ABRS klasifikovane u kategorije B, C i D prilikom obezvređenja uzimaju se u obzir dani docnje, vrsta potraživanja, urednost izmirenja, obezbijeđenje potraživanja i mogućnost realizacije kolaterala kao i druge raspoložive činjenice koje mogu uticati na utvrđivanje nivoa potencijalnog rizika gubitka za Banku.

Za stavke ostale aktive koje su prema ABRS klasifikovane u E kategoriju obezvređenje se vrši 100% koliko iznosi potraživanja (detaljnije u Uputstvu za klasifikaciju ostale aktive (ABRS) i metodologija za utvrđivanje ispravke vrijednosti ostale aktive po MRS 39).

EVIDENTIRANJE I IZVJEŠTAVANJE

Knjiženje, evidentiranje obezvređenja kredita vrši se na računima ispravke vrijednosti i predstavlja rashod u Bilansu uspjeha, nakon čega se sačinjava izvještaj o nastalim promjenama, na računima ispravke i dostavlja nadležnim organizacionim dijelovima, Upravi Banke, a Uprava Nadzornom odboru.

Maksimalna izloženost (ukupna bilansna i vanbilansna izloženost)

Maksimalna izloženost riziku (bruto)
(u hiljadama konvertibilnih maraka)

Opis	31.12.2013. godine	31.12.2012. godine
Monetarna aktiva	245.215	205.630
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	23.843	21.084
Opozivi depoziti i krediti	35.717	48.527
Potraživanja po osnovu kamata, naknada i druga potraživanja	4.695	2.980
Dati krediti i depoziti	168.726	129.537
Ostali plasmani	4.232	243
Ostala sredstva	8.002	3.259
Monetarna pasiva	218.768	185.791
Transakcioni depoziti	92.668	78.642
Ostali depoziti	112.602	94.904
Primljeni krediti	9.061	8.595
Obaveze po osnovu naknada i kamata	2.265	1.550
Ostale obaveze	2.172	2.100
Monetarne vanbilansne stavke	25.674	17.254
Plative garancije	9.005	4.216
Činidbene garancije	10.041	6.933
Nepokriveni akreditivi	0	0
Preuzete neopozive obaveze	6.628	6.014
Ostale stavke vanbilansne izloženosti banke	0	91

34.2.3. Kategorizacija monetarne aktive po stepenu rizika

<i>(u hiljadama konvertibilnih maraka)</i>						
Opis	Rejting 1	Rejting 2	Rejting 3	Rejting 4	Rejting 5	Ukupno
31.12.2013. godine						
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	23.843	0	0	0	0	23.843
Opozivi depoziti i krediti	35.717	0	0	0	0	35.717
Potraživanja po osnovu kamata, naknada i druga potraživanja	735	235	0	0	3.725	4.695
Dati krediti i depoziti	119.468	20.617	21.126	4.226	3.289	168.726
Ostali plasmani	4.232	0	0	0	0	4.232
Ostala sredstva	6.666	1.294	17	0	25	8.002
Ukupno	190.661	22.146	21.143	4.226	7.039	245.215
31.12.2012. godine						
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	21.084	0	0	0	0	21.084
Opozivi depoziti i krediti	48.527	0	0	0	0	48.527
Potraživanja po osnovu kamata, naknada i druga potraživanja	391	211	0	0	2.378	2.980
Dati krediti i depoziti	91.523	13.615	16.945	2.726	4.728	129.537
Ostali plasmani	243	0	0	0	0	243
Ostala sredstva	2.351	865	15	0	28	3.259
U k u p n o	164.119	14.691	16.960	2.726	7.134	205.630

Dospjeli plasmani

<i>(u hiljadama konvertibilnih maraka)</i>		
Opis	31.12.2013. godine	31.12.2012. godine
<i>Dati krediti i depoziti</i>		
Privreda	6.735	3.115
Stanovništvo	3.101	2.043
Preduzetnici	1.265	1.117
Ukupno	11.101	6.275
<i>Reprogramirani krediti</i>		
Privreda	6.542	12.135
Stanovništvo	1.948	4.184
Preduzetnici	376	826
Ukupno	8.866	17.145
Dospjeli krediti	11.101	6.275
Reprogramirani krediti	8.866	17.145

34.2.4. Koncentracija rizika finansijskih sredstava po osnovu kojih je Banka izložena rizicima

(u hiljadama konvertibilnih maraka)

Opis	Srbija	Evropska unija	Republika Srpska	Federacija BiH	Distrikt Brčko	Ukupno ostalo	Ukupno
31.12.2013. godine							
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	19	15.882	5.143	0	921	1.878	23.843
Opozivi depoziti i krediti	0	482	35.235	0	0	0	35.717
Potraživanja po osnovu kamata, naknada i druga potraživanja	0	0	4.332	0	363	0	4.695
Dati krediti i depoziti	0	0	139.656	0	29.070	0	168.726
Ostali plasmani	0	0	232	4.000	0	0	4.232
Ostala sredstva	0	0	6.947	0	1.055	0	8.002
Ukupno	19	16.364	191.545	4.000	31.409	1.878	245.215
31.12.2012. godine							
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	107	8.489	4.265	0	1.008	7.215	21.084
Opozivi depoziti i krediti	0	0	48.527	0	0	0	48.527
Potračživanja po osnovu kamata, naknada i druga potraživanja	0	0	2.758	0	222	0	2.980
Dati krediti i depoziti	0	0	107.524	0	22.013	0	129.537
Ostali plasmani	0	0	243	0	0	0	243
Ostala sredstva	0	0	2.258	0	1.001	0	3.259
Ukupno	107	8.489	165.575	0	24.244	7.215	205.630

34.2.5. Koncentracija rizika finansijskih sredstava po osnovu kojih je Banka izložena rizicima

Opis	Sektor finansija i osiguranja	Poljoprivreda	Prerađivačka industrija	Građevinarstvo	Trgovina na malo	Uslužne djelatnosti	Obrazovanje, zdravstvo i socijalni rad	Aktivnosti u vezi sa nekretninama	Sektor preduzetnika	Javni sektor	Sektor stanovništva	Sektor stranih lica	Sektor drugih komitenata	Ukupno
31.12.2013. godine														
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	23.843	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	23.843
Opozivi depoziti i krediti	35.717	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	35.717
Potraživanja po osnovu kamata, naknada i druga potraživanja	155	503	84	370	810	175	0	0	572	51	1.975	0	0	4.695
Dati krediti i depoziti	7.891	6.592	24.897	21.349	23.583	19.597	18.230	0	5.210	1.867	39.510	0	0	168.726
Ostali plasmani	4.232	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4.232
Ostala sredstva	8.002	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8.002
Ukupno	79.840	7.095	24.981	21.719	24.393	19.772	18.230	0	5.782	1.918	41.485	0	0	245.215
31.12.2012. godine														
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	21.084	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	21.084
Opozivi depoziti i krediti	48.527	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	48.527
Potraživanja po osnovu kamata, naknada i druga potraživanja	1	275	124	285	182	155	0	0	379	1	1.555	0	23	2.980
Dati krediti i depoziti	5.918	9.595	11.604	9.715	17.872	14.261	16.459	0	5.502	822	37.789	0	0	129.537
Ostali plasmani	243	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	243
Ostala sredstva	3.259	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3.259
Ukupno	79.032	9.870	11.728	10.000	18.054	14.416	16.459	0	5.881	823	39.344	0	23	205.630

34.2.6. Monetarne vanbilansne stavke

<i>(u hiljadama konvertibilnih maraka)</i>				
Opis	Plative garancije	Činidbene garancije	Preuzete neopozive obaveze	Ukupno
31.12.2013. godine				
Do godinu dana	7.654	6.843	5.279	19.776
Od 1 - 5 godina	1.351	3.198	1.349	5.898
U k u p n o	9.005	10.041	6.628	25.674
31.12.2012. godine				
Do godinu dana	1.574	3.206	4.750	9.530
Od 1 - 5 godina	2.642	3.727	1.355	7.724
U k u p n o	4.216	6.933	6.105	17.254

34.3. Tržišni rizik

Banka preuzima na sebe tržišne rizike, koji predstavljaju rizik da će fer vrijednost ili budući tokovi gotovine koji proizilaze iz finansijskih instrumenata oscilirati zbog promjena u tržišnim vrijednostima. Tržišni rizici nastaju po osnovu otvorenih pozicija izloženih riziku po osnovu dospeljeća, kamatnih stopa, valuta i proizvodima kapitala, koji su izloženi riziku po osnovu dospeljeća, kamatnih stopa, valuta i proizvodima kapitala, koji su izloženi opštim i posebnim kretanjima i promjenama vezanim za nivo nestalnosti tržišnih stopa ili cijena (kao što su kamatne stope, kreditne marže, devizni kursevi i cijene kapitala).

34.3.1. Devizni rizik

Devizni rizik predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usljed mogućih promjena deviznih kurseva.

Radi ublažavanja deviznog rizika Banka blagovremeno i na sveobuhvatan način identifikuje uzroke koji dovode do nastanka deviznog rizika za svaku valutu u kojoj Banka posluje, identifikujući duge i kratke otvorene devizne pozicije.

Za potrebe kontrole i identifikacije devizne izloženosti, Banka dnevno prati stanje i strukturu efektivnih stranih valuta u trezoru deviznih sredstava i strukturu po valutama na računima kod inostranih banaka, vodi računa o usklađenosti devizne pozicije u nestabilnim valutama, prati deviznu usklađenost finansijske aktive i finansijskih obaveza.

Banka identifikaciju deviznog rizika vrši kroz dnevno sastavljanje izvještaja o deviznoj usklađenosti finansijske aktive i finansijske pasive koji je definisan Programom, politikom i procedurom za upravljanje deviznim rizikom Banke koji se zasniva na Odluci o sastavljanju i mjesečni izvještaj GAP deviznog rizika definisan Politikom i procedurama upravljanja deviznim rizikom. Mjerenjem deviznog rizika kroz GAP analizu Banka utvrđuje izloženost deviznom riziku koja proizilazi iz veličine neusklađenosti aktive i pasive po pojedinim valutama.

Banka na mjesečnom nivou vrši projekcije scenarija uticaja promjene deviznih kurseva na finansijski rezultat.

Naredna tabela prikazuje neto deviznu poziciju sredstava i obaveza Banke iskazanih u deviznim iznosima, sa stanjem na dan 31. decembra 2013. i 2012. godine. (Primjenom odluke o minimalnim standardima za upravljanje deviznim rizikom u bankama, poštuju se propisani limiti po pojedinačnim valutama 20% u odnosu na osnovni kapital, osim za valutu Euro za koju limit individualne devizne pozicije iznosi 30%, dok ukupna devizna pozicija Banke iznosi najviše 30% u odnosu na kapital).

34.3.1. Devizni rizik (nastavak)

(u hiljadama konvertibilnih maraka)

Opis	EUR	USD	CHF	Ostalo	Ukupno	Devizna klauzula	Ukupno	KM	Ukupno
AKTIVA									
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	8.395	4.833	6.352	999	20.579	0	20.579	3.264	23.843
Opozivi depoziti i krediti	482	0	0	0	482	0	482	0	482
Potraživanja po osnovu kamata, naknada i druga potraživanja	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dati krediti i depoziti	0	0	0	0	0	122.197	122.197	0	122.197
Ostali plasmani	0	232	0	0	232	0	232	0	232
Ostala sredstva	163	0	0	0	163	0	163	0	163
Ukupno	9.040	5.065	6.352	999	21.456	122.197	143.653	3.264	146.917
PASIVA									
Transakcioni depoziti	15.010	4.716	6.001	609	26.336	0	26.336	0	26.336
Ostali depoziti	63.047	0	0	0	63.047	45.317	108.364	0	108.364
Primljeni krediti	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Obaveze po osnovu kamata i naknada	1.550	9	0	0	1.559	0	1.559	0	1.559
Ostale obaveze	20	2	0	0	22	0	22	0	22
Ukupno	79.627	4.727	6.001	609	90.964	45.317	136.281	0	136.281
Neto devizna pozicija:									
31.12.2013. godine	-70.587	338	351	390	-69.508	76.880	7.372	3.264	10.636
31.12.2012. godine	-50.577	32	375	1.042	-49.128	35.806	-13.322	27.747	14.425

34.3.2. Kamatni rizik

Banka je izložena višestrukim rizicima, koji kroz efekte promjena visine kamatnih stopa na tržištu, djeluju na njen finansijski položaj i tokove gotovine. Kamatni rizik predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usljed promjene kamatnih stopa.

Osnovni cilj upravljanja kamatnim rizikom je da se minimiziraju nepovoljni efekti promjene visine kamatnih stopa. Kamatne stope kredita zavise od kretanja kamatnih stopa na tržištu novca i od poslovne politike Banke. Odbor za upravljanje aktivom i pasivom nadgleda domaće i strane tržišne kamatne stope, i daje preporuke za poboljšanje upravljanja kamatnim rizikom.

Banka vrši identifikaciju kamatnog rizika kroz GAP analizu pozicija i utvrđivanje kamatno osjetljivih stavki razvrstanih prema dospijeću i prema periodu ponovnog formiranja kamatne stope, odnosno određivanje očekivanog rasporeda budućih novčanih tokova.

Mjerenje kamatnog rizika GAP analizom podrazumijeva analiziranje neusklađenosti kamatno osjetljivih pozicija aktive i pasive prema periodu ponovnog formiranja kamatne stope (za pozicije sa tržišno osjetljivom kamatnom stopom – kamatne stope vezane za EURIBOR) i prema dospijeću (za pozicije sa fiksnom kamatnom stopom i promjenljivom kamatnom stopom).

Banka vrši mjerenje kamatnog rizika banke i kroz ratio analizu poštujući pri tome interno postavljene limite.

Banka na mjesečnom nivou prati uticaj promjene kamatnih stopa na finansijski rezultat kroz izradu scenarija i projekcija promjena aktivnih i pasivnih kamatnih stopa.

34.3.2. Kamatni rizik (nastavak)

(u hiljadama konvertibilnih maraka)

Opis	Manje od 3 mjeseca	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 do 12 mjeseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Kamatnosni ukupno	Nekamatnosni ukupno	Ukupno
AKTIVA								
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	16.449	0	0	0	0	16.449	7.394	23.843
Opozivi depoziti i krediti	35.717	0	0	0	0	35.717	0	35.717
Potraživanja po osnovu kamata, naknada i druga potraživanja	0	0	0	0	0	0	4.695	4.695
Dati krediti i depoziti	18.490	14.666	49.045	58.620	24.044	164.865	0	164.865
Ostali plasmani	4.000	0	232	0	0	4.232	0	4.232
Ostala sredstva	3.853	0	0	0	0	3.853	4.149	8.002
Ukupno	78.509	14.666	49.277	58.620	24.044	225.116	16.238	241.354
PASIVA								
Transakcioni depoziti	74.340	0	0	0	0	74.340	18.328	92.668
Ostali depoziti	16.831	12.724	46.619	21.247	9.800	107.221	5.381	112.602
Primljeni krediti	0	0	0	0	9.061	9.061	0	9.061
Obaveze po osnovu kamata i naknada	0	0	0	0	0	0	2.265	2.265
Ostale obaveze	0	0	0	0	0	0	2.172	2.172
Ukupno	91.171	12.724	46.619	21.247	18.861	190.622	28.146	218.768
Neto devizna pozicija:								
31.12.2013. godine	-12.662	1.942	2.658	37.373	5.183	34.494	-11.908	22.586
31.12.2012. godine	-7.741	-11.453	15.453	28.079	8.846	33.184	-15.928	17.256

34.3.2. Kamatni rizik (nastavak)

Sljedeća tabela prikazuje pregled primijenjenih godišnjih kamatnih stopa na najznačajnije finansijske instrumente:

Opis	U stranoj valuti	U KM
Aktiva		
Obavezna rezerva kod Centralne banke BiH	0.00%	0,006%-0,165%
Devizni računi kod ino banaka	0,00%-3,00%	0.00%
<i>Kredit plasirani komitentima do jedne godine:</i>		
Pravna lica	0.00%	4,98%-9,05%
Stanovništvo	0.00%	9,13%-10,28%
<i>Kredit plasirani komitentima preko jedne godine:</i>		
Pravna lica	0.00%	7,90%-11,00%
Stanovništvo	0.00%	8,78%-11,38%
Pasiva		
Kratkoročni depoziti domaćih banaka i drugih finansijskih institucija	0.00%	0.00%
Depoziti po viđenju pravnih lica	0.00%	0.00%
Depoziti po viđenju stanovništva	0.00%	0,10%
<i>Kratkoročni depoziti:</i>		
Pravna lica	0.00%	1,91%-3,90%
Stanovništvo	0.00%	1,82%-4,39%
<i>Dugoročni depoziti:</i>		
Pravna lica	0.00%	3,10%-5,33%
Stanovništvo	0.00%	3,87%-6,50%

Banka primjenjuje kamatu od 0% do 6,20% na dio depozita klijenata koji služe kao sredstvo obezbjeđenja blagovremene otplate kredita odobrenih od strane Banke.

34.4. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti se definiše kao tekući ili budući rizik za finansijski rezultat i kapital, nastao zbog nemogućnosti date institucije da izmiri svoje obaveze po dospeljeću bez dodatnih neprihvatljivih gubitaka. Posljedice mogu uključivati nemogućnost plaćanja obaveza depozitarima i ispunjavanja obaveza kreditiranja. Odbor za upravljanje aktivom i pasivom i Odbor za likvidnost učestvuju u upravljanju likvidnošću.

34.4.1. Upravljanje rizikom likvidnosti

Rizik likvidnosti predstavlja rizik nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke, usljed nemogućnosti ispunjavanja dospjelih obaveza o roku dospeljeća i usljed nemogućnosti finansiranja povećanja aktive.

Osnovni cilj Banke je da upravljanjem rizikom likvidnosti održava nivo likvidnosti, kako bi se uredno i na vrijeme izmirivale dospjele obaveze po aktivnim, pasivnim i neutralnim bilansnim i vanbilansnim poslovima Banke. U ciljeve upravljanja likvidnošću spadaju i dnevno vrednovanje i ispunjavanje svih finansijskih obaveza, izdvajanje rezerve likvidnosti i izbjegavanje dodatnih troškova do kojih bi došlo prilikom pozajmljivanja izvora sredstava i u slučaju prodaje sredstava. U planiranju potencijalnih budućih likvidnosnih potreba Banke, uzimaju se u obzir promjene u operativnim, ekonomskim, regulativnim ili ostalim uslovima poslovnog okruženja Banke. Banka je definisala strategiju upravljanja likvidnošću, Program za upravljanje rizikom likvidnosti (strategije, politike, procedure i plan u slučaju krize likvidnosti Banke) i Plan za vanredne situacije, čijom primjenom obezbjeđuje sposobnost da ostvaruje novčane prilive koji su u svakom trenutku adekvatni tekućim potrebama. Strategija Banke obezbjeđuje da Banka u svakom momentu može potpuno, i bez odlaganja izvršavati sve obaveze na dan dospijeca. Programom, politikama i procedurama za upravljanje likvidnosti koji se zasniva na Odluci o minimalnim standardima za upravljanje likvidnosti definisano je dnevno, dekadno i mjesečno praćenje likvidnosti u skladu sa zakonskom regulativom Republike Srpske, dok istovremeno banka prati i analizira likvidnost na dnevnom i mjesečnom nivou u skladu sa Politikom i procedurama upravljanja rizikom likvidnosti, koji pored domaće regulative sadrži i uputstva i instrukcije od strane Sektora upravljanja rizicima banke.

Banka na mjesečnom nivou pravi (prezentacije) scenarija koja su odraz trenutne ekonomske situacije, i vrši predviđanja uticaja tih kritičnih kretanja koja uključuje u scenarij i provjerava njihov uticaj na likvidnost Banke (stres test analize).

Naredna tabela prikazuje GAP analizu sredstava i obaveza prema odgovarajućoj djelatnosti na osnovu preostalog perioda do ugovorenog datuma dospijeca, kroz usklađenost potraživanja i obaveza po periodima dospijeca.

(u hiljadama konvertibilnih maraka)

Opis	Manje od 3 mjeseca	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 do 12 mjeseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
31.12.2013. godine						
Monetarna aktiva						
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	23.843	0	0	0	0	23.843
Opozivi depoziti i krediti	35.717	0	0	0	0	35.717
Potraživanja po osnovu kamata, naknada i druga potraživanja	3.265	299	710	309	112	4.695
Dati krediti i depoziti	18.490	14.666	49.045	58.620	24.044	164.865
Ostali plasmani	4.000	0	232	0	0	4.232
Ostala sredstva	4.604	455	1.631	1.312	0	8.002
Ukupno	89.919	15.420	51.618	60.241	24.156	241.354
Monetarna pasiva						
Transakcioni depoziti	92.668	0	0	0	0	92.668
Ostali depoziti	16.831	12.724	46.619	26.628	9.800	112.602
Primljeni krediti	0	0	0	0	9.061	9.061
Obaveze po osnovu kamata i naknada	787	0	391	708	379	2.265
Ostale obaveze	2.172	0	0	0	0	2.172
Ukupno	112.458	12.724	47.010	27.336	19.240	218.768
Neto devizna pozicija:						
31.12.2013. godine	-22.539	2.696	4.608	32.905	4.916	22.586
31.12.2012. godine	4.711	7.733	15.074	-20.285	10.023	17.256

34.5. Upravljanje kapitalom

Jačina i stabilnost svake Banke zavisi od veličine i sposobnosti kapitala da apsorbuje moguće rizike poslovanja. Osnovni kapital banke je zakonski definisan parametar za mjerenje maksimalne izloženosti Banke koncentraciji kreditnog i drugih rizika. Neto kapital je obračunska kategorija za izračunavanje adekvatnosti kapitala, a čine ga osnovni i dopunski kapital umanjen za odbitne stavke kapitala.

Značajan pokazatelj snage kapitala je stopa adekvatnosti kapitala koja predstavlja odnos neto kapitala i ukupne rizične aktive i koja prema zakonu o bankama Republike Srpske mora iznositi najmanje 12%.

Ukupno ponderisani rizik sastoji se od rizikom ponderisane aktive i dodatnog dijela po osnovu operativnog rizika. Rizikom ponderisana aktiva je neto bilansna i vanbilansna rizična ativa ponderisana propisanim ponderom u svrhu utvrđivanja kapitalnog zahtjeva.

Razvojem novih metodologija u praksi u bankarskom poslovanju došlo je do promjena rizičnog profila banaka, pri čemu učešće operativnog rizika u ukupnoj izloženosti riziku postaje sve važniji segment koji zaslužuje ravnopravan tretman kao i krediti i ostali rizici.

Operativni rizik se vezuje za ljudske resurse, informacione i druge rizične spoljne faktore, interne procese i drugo. Agencija za bankarstvo Republike Srpske je Odlukom propisala metodologiju za obračun operativnog rizika, shodno evropskim direktivama i preporukama Bazela II (primijenjena sa stanjem na dan 30.06.2010. godine).

(u hiljadama konvertibilnih maraka)

Opis	31.12.2013. godine	31.12.2012. godine
Osnovni kapital	33.216	25.960
Dopunski kapital	3.530	2.631
Odbitne stavke od kapitala	9.963	6.764
Neto kapital	26.783	21.827
Ponderisana aktiva kreditnim rizikom i kapitalni zahtjev u vezi sa deviznim rizikom	200.179	144.427
Pokazatelj adekvatnosti kapitala %	13.38%	15.11%

35. DEVIZNI KURS

Zvanični kurs primijenjen za preračun pozicija bilansa stanja na dan 31. decembra 2013. i 2012. godine za sljedeće značajnije valute iznosi:

Oznaka valute	31.12.2013. godine	31.12.2012. godine
USD	1.4190	1.4836
CHF	1.5954	1.6191
EUR	1.9558	1.9558